

Протојереј-ставрофор
ЉУБИВОЈЕ РАДОВИЋ

ГОРЕ ИМАЈМО СРЦА

КРУШЕВАЦ
ЦРКВА ЛАЗАРИЦА
2008.

Са благословом

Његовог Преосвештенства
Епископа нишког Господина Г. Иринеја

Издаје:

Црква Лазарица, Крушевац

Рецензија:

Протојереј-ставрофор др Радован Биговић

Уредник, лектор и рецензија: Проф.

Љубица Петковић

Коректор:

Теолог Срђан Радивојевић

Ликовно решење корица:

Јелена Ивановић

Штампа:

Графика *Нешић*, Врњачка Бања

Тираж:

1000

ISBN 978-86-82849-44-5

СРЦЕМ ПРЕПОЗНАТИ ХРИСТА

БОГОЧОВЕЧАНСКИ НАУК

Ја сам с` вама у све дане до свршетка света.
(Мат. 28,20)

Јеванђеље је творевина Богочовека Христа и наука Божија, а не људска. Ми знамо да су четири *Јеванђеља* написали ученици Христови, да су то њихова сведочанства речи коју је Господ Исус Христос проповедао и сведочанства свих дела која је чинио и потврђивао знацима и чудесима. Но, то је долазило свише, с неба, од самога Творца нашега и Бога нашега, да би се човеку показало и указало на пут којим треба да ходи да би са земље могао да се уздигне до неба. Да је доиста тако најбоље се види из речи Апостола Павла, које упућује Галатима у Посланици. Он им пише о томе како је дуго ревновао у старозаветном закону, испуњавајући све оно чему је тај закон учио, да је рушио Цркву Христову и да је гонио све оне који верују у Христа, и да је то чинио, не из мржње, него из ревности у испуњавању закона. Даље говори о кључном моменту свог преображаја, када је, на путу за Дамаск чуо питање: „Савле, Савле, зашто ме гониш?“ (Дап. 9,4) и притом био обасјан нетварном светлошћу, од које је ослепео, те је одмах схватио да то не долази од човека него од Бога. Зато без двоумљења пита: „Ко си ти Господе?“ (Дап. 9,5), на шта му је Господ рекао да је он Христос. И одмах је поверовао! Од тог тренутка овај велики Апостол, по речима својим, одлази пре свега у Арабију, а потом се враћа у Дамаск где прима свише Реч Божју и бива упознат са истином Божанском и наставља да је проповеда. Ни у једном тренутку није пожелео, није осећао ни потребу, да оде у Јерусалим да би се срео са Христовим апостолима, ученицима и следбеницима. Тамо одлази касније и сусреће се са апостолом Петром, са којим проводи петнаест дана и никога другога, осим Јакова брата Господњег, није нити видео, нити упознао. Ова исповест Апостола, браћо и сестре, указују на то да све оно што је Господ Исус Христос учио, а што су касније наставили да проповедају апостоли – јесте реч Божија и отуда та реч и после више од две хиљаде година има снагу у себи. Има моћ да преображава човека и да од грашника чини да постане праведник, од лошег да постане добар, који се труди да порасте у меру висине раста Христовога. То је та снага коју у себи носи Божанско *Јеванђеље* Господа нашега Исуса Христа.

Многи који не воле истину Христову говоре о томе да је, ето, већ више од две хиљаде година слушамо, а и даље човек остаје слаб, и даље није дошло до његовог преображења. То поткрепљују тиме што на сваком кораку срећемо мржњу, видимо злобу, заправо све оно против чега се Христос борио и учио да га се треба клонити. Јер тај пут води у пропаст, а једино Његов пут јесте пут истине у Живот и светлост, и ко њим ходи никада неће ходити у тами. И сада је тако. Јер, без обзира што у овим радосним празницима, када прослављамо рођење Исусово, највећи и најсветлији празник у историји рода људскога, ми једни другима честитамо, то нам неће сметати да већ сутрадан изражавамо мржњу и нетрпељивост једни према другима, па чак и да се појављујемо на судовима. Али, браћо и сестре, то не сведочи о слабости јеванђељске истине него сведочи о слабости човековој.

Томе је сведочанство и то што су многи велики, свети Божији угодници, без обзира на своје људске слабости, успели да доживе морални и духовни преображај и да постану нова твар у Христу и постали неустрашиви борци за истину и њени сведоци. Јер, Господ нас управо позива на то да будемо сведоци Његове истине и

упозорава нас речима: „Тако да се светли ваша светлост пред људима, да виде ваша добра дела и прославе Оца вашег који је на небесима.“ (Мат. 5,16). Но, да ли они који не верују у Бога, гледајући у наше животе, могу да препознају Христа и Његову Божанску науку и да ли могу да пожелеле да живе том науком. Јер, као што рекох, много је међу нама злобе, мржње, пакости, свега онога што има и на другој страни, међу онима који су макар толико храбри да кажу да не припадају Христовој истини. Но, наравно, Господ све позива на покајање и указује на његов значај – испитивање себе и свог духовнога живота, што плодотвори неодољивом потребом да променимо себе и да почнемо да живимо истином. А ненавидник свакога добра, особито људскога спасења, сатана, од самога почетка проповедања *Јеванђеља* Христовога борио се против свих оних који желе да живе том истином. Па зар није одмах, непосредно после рођења Спаситељевог, Ирод, који је сазнао време појављивања нове звезде и време оваплоћења Сина Божјег, пожелео да убије Богомладенца да би онемогућио испуњавање свега онога о чему су говорили старозаветни пророци, а тиме и уништи испуњење свих надања старозаветног човека. И наравно, Јосиф добија наређење у сну да са Маријом и Исусом оде у Египат, док не погину они који траже душу детета. Међутим, ипак се десила страховита катастрофа, Ирод је наредио да се побију сва новорођена деца у Јудеји, мислећи да ће на тај начин да убије и Њега.

Дакле, од тренутка када се Господ појавио у свету настала је бесомучна борба против Њега и Његове Божанске истине. Због тога и људи бивају збуњени и пројављују маловерност. Дешава им се исто што и апостолу Петру који је, на позив Господњи, ходао по Генисаретском језеру – све до тренутка када је посумњао и почео тонати. Све док је чврсто и непоколебиво веровао ишао је по води као по суку, да би онога тренутка када је почео да размишља као човек – почео да тоне. Завапио је ка Господу, за помоћ, на шта му Он благо каже: „Маловерни, зашто посумња?“ (Мат. 14,31). Не каже да је он неверник, не изобличава га због слабе вере, него му само указује да му је мала вера и пита га зашто је посумњао.

Ми данас, браћо и сестре, када се сећамо свих дивних светитеља и мученика, међу којима и Исповедника Доситеја Загребачког, који је сведочећи Христову Истину био убијен од руке нечестивих, морамо да, из њихових страдања, из њихове вере, црпимо снагу која нам је и те како потребна да савладамо искушења која живот сам по себи носи и све препреке које ставља пред нас. А ми само уз благодатну помоћ свише то можемо – да духом растемо, како је говорио апостол Павле, да идемо из силе у силу на путу спасења. Томе нас и учи овај велики Апостол, и због тога каже да није јеванђељска истина дошла од човека него од самога Бога. Он нас утврђује у сазнању да је та наука свише донета како би нам помогла да победимо грех, да победимо зло и да можемо да се вратимо у оно првобитно достајанство које је човек имао до првородног греха прародитеља.

Молитвама великог Апостола и молитвама светога Доситеја Исповедника, нека Господ и нас изведе на прави пут, на пут спасења, да бисмо заједно са њима и са свима светима могли да прослављамо Једнога Бога у Тројици, Оца, Сина и Светога Духа, сада, и свагда, и кроза све векове векова.

Амин!

БОГУ ЈЕ СВЕ МОГУЋЕ

Велича душа моја Господа.

(Лк. 1, 46).

Речима „Као што кошута тражи потоке, тако душа моја тражи Тебе, Боже! Жедна је душа моја Бога, Бога Живога, кад ћу доћи и показати се лицу Божјем?“ (Пс. 42,1-2), старозаветни праведник исказује неутољиву глад и жеђ за сусретом са Богом. *Јеванђеље* је, браћо и сестре, тај извор воде живе из кога теку реке које напајају све оне који отварају своја срца и своје умове за Бога и Истину Христову.

За данас прочитан део *Јеванђеља*, „О богатом младићу“ – с` правом се говори као о „Јеванђељу унутар самога *Јеванђеља*“. За њега може да се каже да је кључ Царства Небескога – у њему Господ изговара реч која заиста откључава врата Царства Небескога. Јер, када богати младић пита Господа шта треба да учини да би добио живот вечити, Он му говори да треба да испуни оно о чему је записано у старозаветном закону, и када младић каже да је све то од младости своје испуњавао, Господ му каже да треба још једно да учини, још једно му недостаје да би задобио Живот вечити, односно, треба да сво своје богатство разда сиромасима, и да пође за Њим. Због те речи младић оде кући својој жалостан, јер беше веома богат. Тада Господ говори о томе како је тешко богатоме ући у Царство Небеско: „Лакше је камили проћи кроз иглене уши неголи богатоме ући у Царство Божје“ (Мат. 19, 23-24). Када Га апостоли Његови и сви они који су били окупљени питају: „Па коме је могуће да се спаси?“ (Мат. 19,25), Господ им каже: „Оно што је људима немогуће Богу је могуће“ (Мат. 19,26). И управо кључ Царства Небеског јесу ове речи Христове. Све оно што је човеку немогуће Богу је могуће.

Човеку је немогуће да схвати суштину свога живота овде на земљи, немогуће му је да схвати шта му ваља чинити да задобије Живот вечити и како треба да се држи закона Божјег. Јер видимо да је овај младић испунио све оно што је старозаветни закон заповедао и што се од њега у том тренутку очекивало. Али, ипак, то није било довољно. Требало је да учини још само један корак – да разда сиротињи све што је поседовао и да пође за Христом, али он није имао довољно снаге, није имао довољно љубави према Господу, није довољно добро разумео суштину закона Божјег. Тај исти закон испуњавао је само формално, испуњавао његову спољашну страну и схватао само спољашност, док је суштина речи Господње била далеко од његовога срца. Али, одговор Христов јесте нешто што охрабрује човека. Јер Он каже да оно што је људима немогуће – Богу је могуће. Богу, Који је створи свет ни из чега, Богу Који је извео старозаветни Јеврејски народ из ропства мисирскога, Који га је провео кроз пустињу, Који је на чудестан начин увек указивао да је Он Једини истинити Бог, Коме је заиста могуће да човека, као круну Свог стварања, доведе до врата Царства Небескога. И не само до врата него да га уведе у то Царство, које и

јесте саздано да би у њему, у заједници са својим Творцем, осетио радост вечнога живота. То важи за све људе, у свим временима! Да би у том Царству, заједно са хоровима арханђела и анђела, певали ону узвишену песму коју небо пева, а којој се земља диви: „Свет, свет, свет Господ Бог, Сведржитељ, Који беше, и Који јесте и Који ће доћи“ (Откр. 4,8). У тренутку када човек кроз Свету Тајну Крштења постаје члан тог благословеног Царства Оца, Сина и Светога Духа, пева се једна величанствена песма у којој се каже: „Који се год у Христа крстите, у Христа се обукосте“ (Галат. 3,27). Она управо говори о томе да се облачимо у Христову Божанску доброту, премудрост, љубав, једном речију, да се облачимо у самога Живога Бога. И од тога колико смо спремни да се држимо закона Божјега, али не његове форме него његове суштине, зависи да ли ћемо ту прекрасну одећу да очувамо неупрљаном и да ли ћемо моћи, у тренутку сусретања са Христом, да будемо у реду оних на које се неће односити речи које је упутио човеку који је дошао на свадбу без свадбеног руха: „Пријатељу, шта ћеш овде без свадбеног руха?“ (Мат. 22,12). Човек је оћутао, јер заиста није имао шта да каже. Имао је закон Божји који му је говорио шта му ваља чинити, имао је примере Светих угодника, који су показали да је могуће живети сагласно вољи Божјој, и зато је могао једино да ћути када му је Господар поставио то суштинско питање. Но без обзира на све то, без обзира на сва та сазнања, човек по слабости својој чини грех. И зато Апостол Павле, обраћајући се Колошанима у својој Посланици каже да пре свега треба да се облачимо и богатимо кротошћу, трпљењем, смиреноумљем, уздржањем, а надасве, да се богатимо љубављу јер – љубав је свеза савршенства.

То само продубљује оно о чему је говорио Господ Исус Христос када је рекао: „По томе ће сви познати да сте моји ученици ако будете имали љубав међу собом“ (Јн. 13,35). Да је овај старозаветни младић о коме говори данашње Јеванђеље који је, иначе, испунио сав старозаветни закон, имао у себи љубави, да је имао спремности да опрости људима увреде које му наносе у очекивању да и Господ њему опрости грехове које чини, сигурно би био спреман да послуша Господа када му је рекао да прода све што има, да разда сиромасима и да пође за њим. Јер онда би схватио суштину коју носе речи Христове када каже да је узалуд ако човек сав свет задобије, а души својој науди, и да би боље било таквом човеку да се није ни родио. Једино сазнање да ми тек као заједница показујемо да смо удови једног тела коме је глава Христос и сазнање да не можемо да осетимо потпуну срећу и задовољство док знамо да неко од чланова Христове Цркве гладује, да неко од чланова Христове Цркве пролази кроз страдање, кроз било коју патњу или немоћ и ако можемо то страдање, ту патњу и немоћ да посматрамо, а да се она не дотакне нашега срца, да не осетимо бол у своме срцу и својој души, то само показује да и ми, браћо и сестре – живимо спољашњим животом. Ми познајемо реч Христову, али не знамо и не осећамо суштину тих речи! Не познајемо суштину јеванђељске истине Његове, јер када бисмо је довољно добро познавали и осећали душом својом, онда бисмо знали да, без обзира на наш труд, на нашу жељу, на наше хтење, ипак остаје вечита истина да оно „што је људима немогуће, Богу је могуће“ (Јк. 18,27).

Бог може да учини оно о чему нам говори јеванђељска прича о господару који на пијаци узима раднике да обављају одређене послове у винограду: једне је узео ујутру, друге касније док је треће узео тек на крају дана – а увече је платио свима подједнако. Ономе који је први дошао није било право, сматрао је да је више заслужио јер је више и дуже радио, те му господар, на његову примедбу, одговара: „Пријатељу, не чиним ти неправду. Ниси ли погодио са мном по динар? Узми своје па иди; а ја хоћу да и овом последњем дам као и теби“ (Мт. 20,13). Тим чином као да га пита – шта имаш ти против тога што сам ја добар и што хоћу свима исто да дам?!

Дакле, без обзира када човек дође у Цркву Христову, без обзира када човек осети потребу да живи сагласно јеванђељској истини, Господње је када ће и како прихватити његово покајање и обраћење. Некоме се, можда, некада чини да је немогуће да оствари спасење због начина његовог живљења. Али, „оно што је човеку немогуће, Богу је могуће“. А Његова света и божанска воља јесте управо – да се сви људи спасу и да дођу до познања истине. Јер – Бог не жели смрти грешнику! Јер, Бог чека наше обраћање! Чека наше поправљање, исправку нашега живота! Чека да схватимо оно што старозаветни младић није схватио и што, на жалост – ни многи од нас не схватају – да је наше само свесно пристајање на ношење крста Господњег, а да крст наш носи нас – у сусрет распетоме Христу. Да би заједно са Њим васкрсли за живот вечити и да би на тај начин остварили заједницу са Оцем и Сином и Духом Светим, коме нека је слава, свагда, сада и кроза све векове векова. Амин!

ПОЋИ ЗА ХРИСТОМ

Хајдете за мном!
(Мат. 4,19)

Када је почео своју узвишену мисију на земљи, проповедањем Божанске науке, идући поред мора Галилејског, Исус је видео два брата, Симона званог Петар и Андреја како лове рибу и обратио им се једноставним речима: „Хајдете са мном“ (Мат. 4,19). Они на то, без сувишних речи, остављају свој свакодневни посао од кога су живели и полазе са Њим. Исто су учинили и Јаков и Јован, синови Заведејеви, који су са оцем крпили мреже за ловљење рибе – кад су чули тај позив њима непознатог човека. Одмах су оставили све, оставили оца свог и пошли. Шта је то, браћо и сестре, што је одлучило да ови неуки људи оставе све и крену за Христом? Да ли им је Он нешто обећао, да ли им је нешто дао? Није био ни државни поглавар, да би могао да им понуди одређене положаје у друштву; ништа земаљско није понудио овим сиромашним рибарима а они су, на само једну реч кренули за Њим. Да ли је та реч коју је Господ изговорио имала толику снагу да су они без поговора пошли; да ли је то било зато што они, будући неуки људи, нису били оптерећени полузнањем; нису били оптерећени гордошћу, него су у скромности својој, у простоти срца свога осетили да пред собом немају обичног човека; да су осетили да пред собом немају човека који им нуди нешто што не може да им да. Јер он им, у ствари, није нудио

ништа. Само им је упутио један позив који је био довољан да препознају Онога Кога је људски род ишчекивао, да препознају – обећаног Месију, избавитеља, искупитеља рода људског.

У Његовом гласу осетили су мир а у исто време снагу, како су касније људи приметили, видевши како чини чудеса: „као онај који власт има“ (Мт. 7,29) и да нико никада пре Њега није тако говорио.

Јер, заиста, Он јесте говорио као онај који власт има, јер, Он је Творац свега видљивог и невидљивог, Творац васељене и Творац човека, као круне Свог Божанског стварања. И зато су ови галилејски рибари, душом својом и срцем својим, препознавши ту снагу, без поговора пошли за њим. Пошли су да врше Његово дело, да буду Његови следбеници и сведоци дивних и узвишених чудеса која је Исус Христос чинио, а касније и они сами. А потом да буду најнеустрашивији проповедници речи Божје, речи која је обишла Васељену; речи која се зацарила у срцима многих људи и од великих грешника учинила да постану праведници и сведоци Истине; да постану људи који, живећи по јеванђељској речи, доказују да је могуће променити себе. Да је могуће од грешника – постати праведник; да је могуће расти и уподобљавати се Творцу нашем и Богу нашем, узрасти у меру раста Христовога, како благовести Апостол. У Његовим очима они су видели ту Божанску снагу, љубав, топлину која им није давала могућност да постављају сувишна и беспотребна питања. Они су учинили исто као Пресвета Дјева, прихвативши без поговора вољу Господњу да буде слушкиња Његова и Богородитељка. То чине касније и остали апостоли; то чине многи људи, многе христочежњиве душе, које су на једну реч коју су чули у храму Божјем, из *Јеванђеља*, остављали све и полазили за Христом; који су одбацили себе, узимали крст свој и настављали за Њим, говорећи: „Све могу у Христу који ми даје моћ“ (Филип. 3,13).

Овакав избор апостола, браћо и сестре, треба да буде потврда свима нама да треба да се развијамо у смерности и скромности. Да не постављамо сувишна питања, да не мислимо, ако прочитамо једну књигу, ако дођемо до неког сазнања, да имамо све одговоре. Јер, једини прави, једини истинити одговор јесте у Христу и Његовој Божанској науци. Ван Христа нема истине, ван Христа постоје само полуистине! А знамо да само демон манипулише са полуистинама. Зато увек треба да се трудимо да живимо јеванђељском истином; да се потрудимо да, уз Његову благодатну помоћ, у смерности својој, мењамо себе на боље и да постанемо нови, оплемењени људи. Оплемењени оном истином коју су апостоли пренели широм Васељене. И то не најученији људи ондашњег времена, него неуки галилејски рибари, да бисмо ми на тај начин схватили да снага Христове истине није у уму и разуму оних који су је проповедали, него у томе што долази од Господа Исуса Христа, истинитога Бога и истинитога човека, обећаног Месије. Да бисмо разумели: да се снага Његове истине осећа тек онда када се потрудимо да је преточимо у свој свакодневни живот; да то није наука, попут многих, које су се појављивале и нестајале; да је то наука која је, оплеменивши апостоле, учинила да они њом оплемене читаву Васељену. Тада схватамо да снага јеванђељске истине јесте у нашем свесном препуштању Његовој

светој Божанској вољи. И зато, попут апостола и многих других подвижника, светитеља, Божјих угодника, треба да будемо спремни да у једном тренутку, на једна позив, на само једну реч, пођемо за Христом.

Ми, браћо и сестре, долазимо у храм на молитву, на Свету божанску литургију, причешћујемо се, узимамо у себе тело о крв Господа Исуса Христа, али немамо то убеђење и ту силу коју су имали апостоли, који су чули само једну Његову реч – а ми примамо Христа у себе. И не догађа се често пута ништа – због гордости наше, због неспремности нашега срца да их отварамо за Христа и Његову Божанску истину. Због тога што смо опседнути гордошћу и самољубљем, ми не можемо да препознамо узвишену Христову лепоту, која треба да обасја свако створење широм Васељене.

Зато, браћо и сестре, треба да поразмислимо о себи, о свом животу, о томе шта нам ваља чинити, шта треба мењати у нашим животима; шта треба учинити да бисмо имали једноставну али чисту веру у Живога Бога.

Шта треба учинити да без роптања узмемо крст свој и пођемо за Христом?

Треба, пре свега, да се боримо против основног узрока човековог пада и греха, против гордости и да себе украшавамо смирењем и спремношћу на послушност и на предавање вољи Божјој.

Нека нам Господ, молитвама светих апостола помогне у том настојању да осетимо снагу Христове Божанске љубави и да будемо спремни да пођемо за Њим, и да служимо Њему, једном у Тројици: Оцу, Сину и Светоме Духу, свагда, сада и кроза све векове. Амин!

ПРЕПОЗНАТИ ХРИСТА

*Благословен који долази у име Господње.
(Јн. 12,13).*

Долазак Христов у свет, браћо и сестре, као знак љубави Господње према палом човеку, од пресудног је значаја за спасење човечанства. Спасоносно је Његово проповедање Божанске науке, поучавање људи и чудесни догађаји који су се збивали тим приликама: „које, кад би се редом написало, ни у сами свет не би стале написане књиге“ (Јн. 21,25). Када је Господ исцељивао оне који су долазили, пре свега је испитивао њихову веру, а потом је указивао на грех као узрок човековог страдања и исцељивао их. Отпуштао их је с упозорењем да греха више не чине – јер ће им се догодити горе од онога од чега су патили. Господ је учио да је грех највеће зло, јер нарушава хармонију која треба да влада унутар сваког човека, која је пут за остварење заједнице са Живим Богом.

Христово Васкрсење представља потврду свега онога чему је Он учио род људски, свега што је проповедао, потврду да је он истинити Бог и истинити човек, Богочовек – обећани Месија, испушитељ грехова целокупног људског рода.

Његови апостоли ишли су за Њим, веровали Му, али су ипак били збуњени свим оним што се догодило на Голготи, и с неповерењем слушају од жена мироносица да је Господ васкрсао. Апостол Тома чак каже да неће у то поверовати док не стави своје прсте у ране од клинова на телу Господњем. И тек кад се увери, од неверног постаје веран и у одушевљењу каже: „Господ мој и Бог мој!“ (Јн. 20,28) на што Господ говори: „Благо онима који повероваше а не видеше“ (Јн. 20,29).

Васкрсавши, Христос се више пута јавља својим ученицима, говори о Царству Небеском, о небеској сили и блаженству које очекује оне који живе сагласно вољи Божјој. Ученици Га не препознају одмах. Апостолима Луки и Клеопи јавља се док путују за Емаус, све време тумачи Писмо, но они, сасвим збуњени, уопште Га не препознају, јер су сасвим обузети страдањима свог вољеног

Учитеља, те Му постављају питање: Зар си ти једини Јудејац који не зна шта се ових дана догодило у Јерусалиму? И тек кад стигну у Емаус, када за вечером Господ преломи хлеб, благослови га и да им да једу – њима се отварају духовне очи. Тада се сете и „горења срца“, које су осећали док су слушали оно што им је Он говорио док су путовали. Дакле, срца њихова препознала су Господа пре њиховог разума. А следили су га, волели, веровали Божанској речи коју су слушали.

Тада им Господ обећава да ће отићи на небо, али да ће им послати Духа Утешитеља, и да ће тај Дух бити испуњење свега онога што им је говорио за време свог земаљског живота.

И данас, четрдесети дан од Васкрсења Господа Исуса Христа, Црква Његова прославља онај величанствени тренутак када се Он, још једном поучивши апостоле, узнео на небеса, а они су, испуњени великом духовном радошћу, остали у Јерусалиму да чекају испуњење обећања о силаску Духа Светога, Утешитеља кога ће им Он послати и када ће на земљи бити основана Црква Христова, коју ни врата ада неће моћи да надвладају (Мат.16, 18).

Браћо и сестре, данас, на дан прослављања овог великог празника, када се духом својим враћамо у тај свети и величанствени тренутак, када су апостоли били сведоци Вазнесења Христовог на небо, треба да се потрудимо да се и ми, духом својим, узнесемо на небо, да обуздамо разум, да осетимо „горење срца“ и испунимо онај призив који слушамо на свакој светој Божанској литургији: „Горе имајмо срца!“ Да! Горе, на небу, у Царству Оца, Сина и Светога Духа, где су сви свети, који су, живећи на земљи по јеванђељској науци, угодили Богу. И да бисмо и ми, живећи још овде на земљи и поштујући вољу Оца нашег небеског, могли да будемо причасници те непролазне славе Оца и Сина и Светога Духа, сада, свагда и кроз све векове векова. Амин!

ВЕРА ТВОЈА СПАСАВА ТЕ

Вера је основ свега чему се надамо.

(Јевр. 11,1)

Човек, браћо и сестре, често показује да има веће поверење у себе и своје способности, него у самог Господа, Творца неба и земље, мада се у *Јеванђељу* наводи да је Господ више пута говорио да треба најпре тражити Царство Небеско и правду Његову, а да ће се остало дати само по себи. И опомиње нас да је свака прекомерна брига о ономе што следује – сувишна. Јер Господ, Који промишља о свему што је створио, Који промишља о трави која данас јесте, а сутра се у пећ баца, Који промишља о птицама небеским, Он, тим пре, промишља о човеку као круни Свог стварања. И, без обзира што човек то зна, без обзира што нам о томе говори *Јеванђеље*, што нам исто говори и живот, као и људи који су се сретали са тим проблемима и схватили да ништа не бива без Божјег допуштења – човек, у слабости своје огреховљене природе, често покушава да проблеме, уместо да их преда Господу са чврстим поуздањем и вером да ће Он најбоље да их реши, покушава да их решава својом сопственом снагом. И на тај начин не поверава себе Божјој вољи, већ својим слабим моћима покушава да проникне у ону тајну која је доступна само Оцу небеском и која је, од људског рода, доступна само оним светим богочежњивим душама које су, захваљујући чистоти свога живљења овде на земљи, и по Благодати и Промислу Божјем, биле обдарене моћима да проникну у ту тајну. И то, наравно, само у оноликој мери колико је Господ сматрао да је потребно и сврсисходно за свакога.

Господ је проповедао своју Божанску науку и исту потврђивао знацима и чудесима. Није се задржавао само на речима, браћо и сестре, већ је осећао потребу народа и ту њихову потребу и задовољавао. Исцеливао је болеснике и све оне који су страдали од ма какве болести и патње, истовремено указујући на опасност коју грех у себи носи. Пре него што би их исцеливао, испитивао је и њихову веру – питао да ли они верују да Он може и да хоће да учини оно што од Њега очекују. И, као по правилу, свима је говорио: „Иди и не греси више, да ти горе шта не буде.“ На тај начин указивао је да је увек потребно стражити над собом и над својим животом, над својим делима, над својим мислима и осећањима.

Господ је апостоле и бројни народ уверио, између осталог, када је нахранио људе са пар хлебова и риба које су имали – да је све могуће ономе који верује у Живога Бога, Који је спасао јеврејски народ из египатског ропства и послао ману са неба. Само је потребно имати веру, веру снажну, какву је имао капетан који моли: „Господе, нисам достојан да под кров мој уђеш, него само реци реч, и оздравиће слуга мој. Јер и ја сам човек од власти, и имам под собом војнике, па рекнем једноме: иди, и иде: и другоме: дођи, и он дође; и служи своме: учини то, и учини“ (Мат. 8,8). Капетановој вери, браћо и сестре, и Сам Господ се задивио и учинио по тој вери – исцеливши слугу његовог.

Но, човек је маловеран по природи својој. Чак и апостоли, који су били сведоци свих чудесних исцељења, који су слушали реч Христову, који су били непрестано с Њим, и они су долазили у стање збуњености и маловерја. Један пример за то јесте када њих Господ шаље преко Генисаретског језера а Сам одлази на пусто место да се помоли, па кад почне да дува противан ветар, апостоли се уплаше за своју сигурност. У том тренутку Господ се појављује и апостол Петар, испуњен љубављу према Учитељу, тражи да дође до Њега. Господ га позива и он почне ходати по мору као по суву. Међутим, када је видео велике таласе и када је почео да размишља о томе шта му се може десити – одмах је почео да тоне! И у истом трену схвати да једино његов божански Учитељ може да му помогне, те завапи: „Учитељу, спасавај, погибох!“ (Мат. 14,30), на шта му Он каже: „Маловерни, зашто посумња?“ (Мат. 14,31).

Не каже Господ да је Петар неверан, него маловеран, и ту његову маловерност изобличава. Наравно, изобличивши маловерност апостола Петра, Он изобличава маловерност свих људи у свим временима.

Потребно је, браћо и сестре, да, упознавши се са јеванђељском истином Богочовека Христа и очистивши себе од греха онолико, колико је то човеку, уз благодатну помоћ свише могуће, да задобијемо такву несебичну љубав према Господу. Да задобијемо нелицемерну љубав, праву, чисту, и да, из такве љубави, Њему служимо са поуздањем да заиста треба, пре свега, да тражимо Царство Небеско и правде његове, а да ће нам се остало дати само по себи. Јер, Бог најбоље зна шта свакоме од нас треба. Када будемо то прихватили – не схватили само разумом – него прихватили срцем и душом, онда ћемо знати да смо на правом путу.

Нека би Господ, молитвама светог апостола Петра и молитвама свих светих отаца, јер данас славимо Свете Оце Шестог васељенског сабора, који су животом својим осведочили истину Христову и који су формулисали учење Једне, Свете, Саборне и Апостолске Цркве – и ми били испуњени љубављу према Господу, да бисмо заједно са њима и Апостолом могли да кажемо: „Све могу у Христу, који ми снагу даје“ (Филип. 3,13), сада, свагда и кроз све векове векова. Амин!

ВЕРОМ ЖИВИМО, А НЕ ЗНАЊЕМ

*Јер Сам Отац љуби вас, зато што ви љубите Мене.
(Јн. 16, 27)*

Вера има највећи значај у животу сваког човека, браћо и сестре, јер све што се догађа са човеком засновано је на вери. Вером живимо, вером се крећемо, вером се поверавамо ближњима, да нам помогну или да учине нешто за нас. И у најједноставнијим стварима је тако. Када човек пође на неко одредиште, било које превозно средство да користи, он верује да ће да стигне до свог циља. Ако поверава децу своју учитељу да их учи, он верује учитељу да ће учинити оно што је најбоље

за њих, и да ће им пренети одређена знања потребна за свакодневни живот. Апостол Павле је кратко рекао да – вером живимо а не знањем. Знање јесте потребно, знање је неопходно да би човек могао да живи на земљи, да би могао да оствари заједницу са Богом. Јер знамо и за прва времена хришћанства да су људи, који су желели да приме Свету тајну крштења, да би постали чланови благословеног Царства Оца, Сина и Светога Духа – морали бити поучавани у вери, у истини Христовој, да би, упознавши веру, могли да је заволе и живе сагласно вољи Оца небескога.

И, као што вера има невероватну моћ у животу свакога човека, тако исто и грех, јер представља највеће зло са којим се човек суочава током свог земаљског живота. А човек често не обраћа довољно пажње када је у питању грех, када су у питању те тзв. обичне мале људске слабости. Оне, међутим, итекако нарушавају човекову духовну и душевну хармонију и припремају погодно тле за чињење и већих грехова који одвајају од Христа, дакле, од спасења и вечног живота. Сва страдања кроз која човек пролази јесу последица греха.

Када Господу прилазе два слепа човека, који су сазнали за чудеса која Он чини и траже да их ослободи од муке која их је снашла, да би могли да гледају лепоту дана и да би могли да се диве творевини Божјој, делу руку Његових, Он их тада пита да ли верују да Он може то да учини за њих, и тек кад они исповедају чврсту и непоколебљиву веру, Господ додаје: „По мери вере ваше нека вам буде!“ И они у том тренутку прогледају, браћо и сестре. Веома је значајно указати на речи које Господ говори онима које исцељује – „по мери вере ваше“. Тако је и са нама. И свим људима у свим временима бива по мери вере њихове. Колико смо јаки и чврсти, непоколебљиви у вери, толико можемо да очекујемо да Господ испуни оно што од Њега тражимо у нашим молитвеним обраћањима. А ако ми тражимо од Господа да нам помогне у неком искушењу кроз које пролазимо, било да је у питању болест или која друга патња, а притом немамо довољно чврсту, непоколебљиву веру – да ће Господ то учинити – онда је више него сигурно да нам молитве неће бити испуњене. У таквим ситуацијама често своме дому одлазимо празни. Морамо у себи да развијамо веру! Ако вером живимо, ако знамо да Господ воли човека и да чини све да би га призвао себи и извео га на прави пут – пут покајања, који води у живот вечни, онда је више него сигурно да све оно за шта се Богу обраћамо, и што тражимо у нашим молитвама, а под условом да је за нас душекорисно – онда ће то и бити испуњено.

Јер, често се ми, браћо и сестре, обраћамо Господу и тражимо нешто што у том тренутку за нас изгледа значајно и важно, а што би, у ствари, било погубно за нашу душу. И Господ, не испунивши наше молитве, у ствари, чува нас од нас самих. Зато треба да се препустимо Господу да нас води, да устројава наш живот, са вером да Он чини оно што је најбоље за нас. То је права и искрена вера! То је вера коју је имала крвоточива жена, која је била сигурна да јој нису потребне никакве друге молитве, но да се само дотакне краја хаљине Христове да би добила исцељење. То је вера коју је имао и капетан који не тражи од Господа да уђе у његов дом и исцели слугу његовог, но исповеда пред Господом своју грешност и непоколебљиво верује да ће

слуга његов устати на само једну реч Господњу. И Господ се задивио таквој вери, јер такву ни у Израилу није видео.

Такву веру од нас тражи Господ! А да бисмо имали такву веру, уз помоћ које бисмо могли, како сам Господ сведочи, и горе померати – потребно је да се клонимо греха. Потребно је да целим својим бићем осетимо колико је грех штетан и опасан по човекову душу. О томе сам Господ сведочи, када су му довели бесомучног и немог човека да га исцели – да је такав због грехова својих.

Немар наш, браћо и сестре, према душама нашим и духовном животу, заиста је велики! Много олако прелазимо преко наших слабости, правдајући се да то чине и други. А заборављамо да ћемо ми сами дати одговор на Страшном суду за наша дела, а не за дела других. Одговараћемо за речи наше, а не туђе, за помисли наше, а не других. А ако обраћамо пажњу на то шта други чине, то треба да буде само зарад молитве за њих, да се поправе и да почну, заједно са нама, да исповедају веру у Једнога Бога нашег који је на небесима. То је онда прави хришћански однос према ближњем и према животу, овде у времену и простору. Само тако чинећи, бићемо на путу спасења. Наш живот треба да буде испуњен непрестаном борбом против греха – чишћењем себе. А у исто време морамо да се трудимо да се богатимо врлинама и добрим делима. Пре свега, љубављу према Богу и према свему створеном. И кад добро заузме наше срце и када се добро зацари унутар нашег бића, онда ће Господ саградити престо свој у срцима нашим и осетићемо да је Царство Божје заиста у нама. Но, наравно, да бисмо у томе успели, пре свега морамо да верујемо у јеванђељску истину Богочовека Христа. Морамо да верујемо да је могуће, уколико се држимо и живимо по *Јеванђељу*, уколико се трудимо да ту истину преточимо у свој свакодневни живот, да од грешника постанемо праведни људи. И да порастемо у меру раста висине Христове, по речима апостола Павла. Нека би дао Господ, молитвама свих светих, и нама свима веру нелицемерну, да увек можемо да будемо сведоци непролазне истине Оца, Сина и Светога Духа, сада, свагда и кроз векове векова.

Амин!

КРШТЕЊЕ – ВОДОМ И ДУХОМ СВЕТИМ

*Ако се ко не роди водом и Духом,
не може ући у Царство Божје.*

(Јн. 3,5)

Данас, браћо и сестре, прослављамо дан јављања Бога човеку на најочигледнији начин – дан крштавања Сина Божјег у реци Јордан. Дух Свети је у том часу лебдео у виду голуба, а Бог Отац се јавио речима: „Ово је Син мој љубљени, који је по мојој вољи“ (Мат. 3,17). То јављање Бога у три Лица представља велики дан, велики празник, не само да бисмо се једанпут годишње сетили тог светог

тренутка, него да у сваком часу свога живота доживљавамо крштење и благодат Духа Светога. Као што је било и са апостолима, браћо и сестре. Они су крштени крштењем Јовановим за опроштај грехова, а Дух Свети послат им је од Господа. До тог догађаја, без обзира што су поверовали у науку Богочовека Христа, још увек нису имали јасна сазнања о томе Ко је и шта је Дух Свети и каква је то сила свише. Та сила сишла је уз велики хук са небеса: „И показаше им се раздвојени језици као огњени; и паде по један на сваког од њих“ (Дап. 2,3). Тада су апостоли почели да говоре стране језике, да пророкују и да чине чудеса. На очигледан начин показала се дејствујућа сила Духа Светога на онима који су били пуни вере и који су са радошћу прихватили крштење Јованово. Ни не знајући да оно представља само крштење ради опроштаја грехова, а да, како пророк Божји благовести: „Иде за мном јачи од мене, коме ја нисам достојан одрешити ремен на обући Његовој; Он ће вас крстити Духом Светим и огњем.“ (Лк. 3,16).

Свети Јован живот проводи у пустињи. Они који се осамљују од света, разговора са Богом ради, јесу заиста највећи пријатељи свету и најбоље промишљају о свету. У осами, посту и молитви, Јован се припремао за узвишену мисију и када је дошло његово време, он почиње своју проповед позивом на покајање, ради достојења примања благодати која долази свише. Коју ће ниспослати Онај који силази са неба на земљу да проповеда Божанску науку, па се уздиже на небо да би онима који живе на земљи послао благодатне дарове. Једнима шаље дарове речи мудрости и знања, другима дарове пророштва, трећима дарове учења, дакле свакоме дар по мери вере његове. А припрема коју је обавио Пророк Божји јесте и те како значајна, јер представља позив на очишћење од грехова које човек чини за време свог живота. Сетимо се речи Пророка и Претече, када је видео да се у душама цариника и фарисеја који долазе на реку јорданску не догађа ништа, јер долазе само из страха: „Породе аспидин! Ко вам каза да бежите од гнева који иде? Родите дакле родове достојне покајања“ (Лк. 3,7-8). То значи – промените себе! Постаните бољи него што јесте! Чините добра дела! Као што је учинио цариник Закхеј, када Господ изражава жељу да дође у његов дом: „Господе, ево пола имања свога даћу сиромасима и ако сам кога оштетио вратићу му четвороструко“ (Лк.19, 8). И управо тада, сусревши Исуса, без обзира што га Јевреји који су били ту осуђују, а осуђују и Богочовека што долази у кућу грешнога човека, он доживљава велики морални преображај – у њему се рађа нови и бољи човек, који увиђа да све оно што има јесте Господње и отуда његова неодољива жеља да то подели са ближњима. Закхеј је у том тренутку, браћо и сестре, постао бољи, ближи Богу него сви старозаветни учитељи закона који, зато што су били превише оптерећени спољашњим, нису ни приметили долазак Христа, без обзира што је проповедао *Јеванђеље*, без обзира што је чинио дотад невиђена чудеса.

Догађај који се збио на Јордану од пресудног је значаја за сваку христочежњиву душу, јер указује на значај покајања. И данас, без обзира што се већ више од две хиљаде година проповеда истина Христова, у нама је још увек много греха, злобе, пакости, зависти. То је исто оно чиме су били оптерећени и људи када

се Господ појавио на земљи и почео да проповеда Божанску науку и када је Претеча избличавао грехе и позивао на покајање. Покајање! Што значи промена себе, стражење над собом, над својом свешћу, над својом савешћу, над својим срцем, труд да се чине добра дела, спремност за праштање, јер ћемо само тако бити спремни да примимо благодатни дар Духа Светога. Као што је то учинио Апостол, као хришћани у првим вековима, који су били спремни да се одрекну себе, да узму крст свој и да пођу за Христом. Исто нам ваља чинити, јер само тако ћемо дозволити да Дух Свети делује кроз нас. Само тако ћемо бити сведоци Христове Истине, а не само хришћани по имену и крштењу. Јер, без обзира што је крштење извршено над свима нама, а Дух Свети делује преко свакога ко је крштен у Цркви Христовој, Његово деловање зависи од нашег начина живота. Зависи од тога колико нам је срце чисто или упрљано грехом, увећаваним непажљивим живљењем у свету. Зато људи који себе посвећују Богу одлазе у пустиње, попут светога Јована Крститеља, и прогледују у тајне које су нама несхватљиве и које ми не можемо да разумемо. Баш због чистоте њихових срца, због чистоте њихових душа, јер Господ се открива кроткима и смиренима у срцу, а противи се гордима. Сујете и гордости света и наше у њима пребивање, та прљавштина греховна, онемогућава нам да отворимо наша срца за примање Речи Божје која треба да нас оплемени, да би наша срца донела род у своје време, да можемо да растемо у вери. Зато велики Пророк Божји, кога данас прослављамо, указује на – грех, највеће зло човеково, највећу опасност која разара унутрашњег човека. Истовремено он казује и једини пут – промену себе, да бисмо, покајавши се, могли да задобијемо благодатни дар Духа Светога. То су свети Божји људи у свом свакодневном животу испуњавали и достигали, као и Апостол, те су могли да кажу: „Не живим више ја него живи Христос који је у мени.“ (Гал. 2,20).

Нека би нам Господ, молитвама светога Пророка, Претече и Крститеља Господњег Јована и свих светих, помогао да увек можемо да препознамо грех у себи, да увек имамо жељу да га се ослобађамо а врлинама богатимо, да бисмо могли заједно са светим Пророком да славимо Оца и Сина и Светога Духа свагда, сада и кроз све векове векова. Амин!

ЕВО САД ЈЕ ДАН СПАСЕЊА

Благовестите из дана у дан спасење Бога нашега.
(Пс. 96,2)

Када би Господ Исус Христос исцељивао болеснике које су људи доводили, пошто су пре тога покушавали да на различите начине помогну ближњима, увек је указивао на основни узрок њиховог страдања, указивао на грех, а пошто би их исцелио, увек би говорио: „Иди и не греси више, да ти што горе не буде“. На тај начин јасно је показао да је грех највеће зло, да је отров за човекову душу и човеково тело и да су, углавном, сва страдања кроз која пролази за време земаљског живота узрокована грехом који чини. Указавши на узрок страдања, наравно, Господ је показао и лек.

Почевши своју земаљску мисију, Он је упутио позив на покајање и указао на значај поста и молитве, као средстава у борби против греха. Но, слаб будући, и по немарности својој, човек често заборавља да се користи тим средствима и чинећи грех, нарушава своје духовно и телесно здравље. И не само то, него чини нешто погубно и за своје окружење, што примећује свети Николај Жички – када каже да се због грехова људских узбунила природа. Природа се, на себи својствен начин, брани од последица греха, од нехата, од немара човековог. Видимо да се данас много говори о томе да је природа, небригом човековом, загађена најразличитијим отровима; долази до тзв. глобалног отопљавања, чега смо сведоци овога лета, али многи који промишљају о духовности говоре да је то само један део проблема. И то мањи део, који се да решити, али да је много опасније то што не мислимо о својој души и о свом духовном животу. Да је страшно сазнање да на овој планети живи више од пет милијарди људи, и да нема тренутка у коме многи нису обузети лошим мислима, да не пожелеле да учине нешто што је против закона Божјег, опасно и за човека и за читаву васељену. Замислите само када би ти људи, дакле и сви ми, време које проводимо мрзећи своје ближње, желећи им зло, размишљајући негативно – кад бисмо почели да размишљамо о добром, о оном што је племенито, када бисмо почели да размишљамо о ономе чему нас учи *Јеванђеље*; када бисмо почели да у срцима својим слажемо оно што је добро, племенито и узвишено! Као што се каже за Пресвету Дјеву, која, док је била у јерусалимском храму, читала је и слушала реч Божју и све то слагала у срцу своме, тако да је касније, кад је дошло њено време, била спремна да разуме глас архангела Гаврила и послушно каже: „Ево слушкиње Господње, нека ми буде по речи Божјој“ (Лк. 1,38).

Та врста загађености, та врста злобе, мржње, пакости која се шири васељеном, много је опаснија од материјалног загађивања земље на којој живимо и од које се хранимо. Ако бисмо успели да од тога очистимо своје душе, које изобличава и Господ Исус Христос, сигурно је да бисмо, очистивши васељену од духовног зла, успели врло лако да се заштитимо од сваке врсте страдања.

Браћо и сестре, видите како је грех велико зло. Грех је безакоње. Грех је нарушавање закона Божјег, супротстављање вољи Оца нашега, који је на небесима. Данашње *Јеванђеље* говори да је то тако. Родитељ доводи сина који је био месечар, па пошто Господ није био ту, апостоли су покушали и нису успели да га исцеле. Без обзира што су слушали реч Божју, без обзира што су гледали чудеса која је Христос чинио, и без обзира што су у многима и сами учествовали нису имали довољно снаге и моћи да му помогну. Кад га је Господ исцелио, питали су Га – зашто они то нису могли да учине, на што им Он одговара: „Због неверовања вашег“ (Мат. 17,20) и додаје „Овај се род изгони само молитвом и постом“ (Мат. 17,21).

Видите, браћо и сестре, колико је велики значај поста и молитве. Данас многи пост доживљавају као терет, као нешто што се мора у датом тренутку, да би могли да се причесте. Данас многи пост радије прихватају када им то лекар нареди, у сврху заштите здравља. Заборављају да, ако би се само држали закона Божјег, не би имали потребе за тим да их неко упозорава и тера да посте у време које није прописано од

стране свете православне Цркве. У Цркви постоје четири поста годишње, посте се среда и петак. Све је то тако мудро устројено од стране отаца Цркве Христове, браћо и сестре, да задовољава потребе тела човековог, а у исто време благотворно делује на душу човекову. Човек је и душа и тело. И као што промишљамо о своме телу, тако би требало да промишљамо и о својој души, о свом духовном животу. А, наравно, пост без молитве не значи ништа. Он заиста јесте терет, он заиста јесте мучење. Но, ако је човек успео да сазна и да осети моћ молитве, он схвата да и свако добро дело, свако дело љубави, јесте својеврсна молитва коју приносимо Живоме Господу. Јер нису довољне само речи које изговарамо у молитви! Господ каже: „Неће сваки, који ми говори „ГоспODE, ГоспODE“, ући у Царство Небеско; но онај који твори вољу Оца мога Који је на небесима“ (Мат. 7,21). По том закону треба живети. И каже да и друге, својим примером, треба томе да поучимо: „Тако да се светли светлост ваша пред људима, да виде ваша добра дела и прославе Оца нашега који је на небесима“ (Мат. 5,16).

Но, наравно, да бисмо могли да живимо по *Јеванђељу*, треба да га познајемо, да долазимо у свети храм, да будемо на Светој литургији, да слушамо глас Цркве. А да ли долазимо у храм да слушамо тај спасоносни глас? И, што је веома значајно, да ли смо спремни да се, из љубави, покоравамо гласу свете, саборне и апостолске Цркве? Да ли живимо по ономе и онако како нас она учи? Ви знате одговор на ова питања. Сви смо позвани да будемо сведоци Христове истине. Не само свештеници, него и сви они који су крштени у име Оца и Сина и Светога Духа.

Но, да ли постоји разлика у нашим животима у односу на оне који не верују у Бога? Често чинимо дела која су тежа од дела оних који су неверујући. То примећују људи који се баве духовношћу и истичу – да је највећи проблем нас хришћана у томе што мислимо да је Господ, својим доласком, проповедањем божанског *Јеванђеља* и установљењем светих тајни – извршио искупљење рода људскога и да ми само треба да очекујемо плату у своје време. Али није тако, браћо и сестре, Господ јесте извршио спасење рода људскога, јесте показао шта нам ваља чинити, јесте нам дао свете тајне, али је неопходно да се ми свесно, својим разумом, својом љубављу, определимо за Царство Небеско. Потребно је да још овде на земљи животом својим покажемо да јесмо сведоци Божанске истине и да јесмо достојни учешћа у Његовој великој Вечери.

Зато морамо много више пажње да посвећујемо својој души, свом духовном животу, да се боримо против греха, да га се ослобађамо кроз Свету тајну покајања, а у исто време да чинимо добро, безусловно – само из љубави према Богу, ближњима и свему створеном. Кад је Бог створио свет рекао је: „Гле, све добро беше веома“ (1.Мојс. 1,31). Ако постоји у свету нешто што није добро, а томе је узрок сам човек, браћо и сестре – то је наш немар, наш нехат, небрига о сопственој души, о духовном животу, о самом спасењу. Апостол Павле каже „Ево сад је најпогодније време, ево сад је дан спасења!“ (2.Кор. 6,2). И, заиста, браћо и сестре, време у коме ми живимо јесте наше време спасења и треба да искупљујемо време, јер су дани зли. Ако не будемо размишљали о себи и свом духовном животу, онда оно што се догађа овде, на овим

просторима, сада, овог лета, догађаће се и у нашим душама – постаће суве попут пустиње. А Господ жели да се сви спасемо и дођемо до познања истине и показао нам како се то чини.

Нека би нам Господ, молитвама свих светих, молитвама светог великомученика кнеза Лазара и свих светих Срба, помогао да препознамо истину, да заволимо истину, да ступимо у борбу против греха, да бисмо се удостојили да будемо причасници непролазне славе, у име Оца и Сина и Светога Духа, сада, свагда и кроз све векове. Амин!

КО ЈЕ ПРВИ

Син човечији није дошао да Му служи, него да служи и да души Своју у откуп за многе. (Мат. 20,27-28)

Откад је првостворени човек пао у грех, он је добио и жељу, која није од Бога – жељу за првенством над ближњим својим. То нам показује прича о Каину и Авељу, браћо и сестре, када је и настало питање – ко је први? Када они приносе дарове Господу, од плодова руку својих, и када је Каин видео да је Господ примио Авељеву жртву, зато што је била чиста, јер је долазила из чистог срца, из душе смирене и скрушене, у њему се појавила завист што и његова жртва није примљена. И убио је свога брата! Од тада па до данас вечити сукоби, вечите расправе, вечити покушаји да човек заузме прво место. И све до појаве Господа Исуса Христа, браћо и сестре, људи су мислили да је то нешто што је сасвим нормално, према старозаветном закону Мојсијевом, који је био толико крут и строг, колико су сурови и силни били и људи тога времена.

Појавом Господа Исуса Христа, човеку је донесена нова наука, која је имала за циљ да га оплемени и покаже му шта је најважније. Та наука недвосмислено показује да је најважније борити се за задобијање Царства Небескога, за задобијање благодатног дара Духа Светога, за остваривање заједнице са Живим Богом још овде на земљи. Тим пре треба да припремамо себе за остваривање те заједнице у вечности. Јер, ако заједницу са Богом не успемо да остваримо овде на земљи, онда је више него сигурно, браћо и сестре, да је нећемо остварити ни у вечности. На земљи све почиње, на земљи човек прави избор који га опредељује, или за оно што је земаљско и пролазно, или за небеско, вечно и непролазно. Овде, на земљи, човек се опредељује да ли хоће да служи Богу или мамону. А Господ каже да не може човек служити два господара: „јер, или ће једнога мрзети, а другога љубити; или ће једнога држати, а другога презирати“ (Мат. 6,24) а мало даље – „где је богатство ваше, онде ће бити и срце ваше“ (Мат. 6,21). Ако је наше благо у ономе што је земаљско, пролазно, материјално, онда ће и срце наше бити у томе, и са тим нашим благом, које онда не може дозволити човековој души да оствари заједницу са живим Богом. Али ако је наше благо на небесима, тамо где лопов не може да украде, где рђа и мољац не могу

да нагризу, онда ће и срца наша бити на небесима и никакав лопов, никакав мољац, никаква рђа не могу да нашкоде том вечитом, непролазном благу.

И апостоли, браћо и сестре, који су ишли са Христом и слушали Божанску науку, још увек су размишљали на старозаветни начин, били људи од овога света, још увек су мислили да је Христос обећани Месија, цар који ће ослободити јеврејски народ од робовања Римској империји, и да ће они бити господари над народима. Отуда се Јаков и Јован појављују пред Христом са захтевом, пошто Он већ говори о свом крају и одласку из овога живота, да, када за то дође време, учини да један од њих двојице седне са десне стране а други са леве стране у Царству Његовome. Без обзира што су слушали јеванђељску истину, још увек су размишљали као старозаветни човек, желећи световну власт, да буду први међу апостолима. На то их Господ пита – могу ли они да испију чашу коју Он пије и могу ли да се крсте крштењем којим се Он крштава. Наравно, Господ говори о Голготи, о страдањима и свим искушењима кроз која треба да прође, како би узео грехе људске на себе и спасао их од смрти. А они и даље размишљају световно, и кажу да могу да пију чашу коју ће он попити, и да могу да буду крштени крштењем којим ће се он крстити. Господ им на то пророчки каже: „Чашу, дакле, коју ја пијем попићете“ – што значи страдаћете исто као и ја и „крштењем којим се ја крштавам крстићете се; али да седнете са десне или са леве стране моје није моје да дам, него којима је пропремио Отац мој“ (Мат.20, 23). То је, браћо и сестре, порука свим људима у свим временима. Наше је да иштемо Царства Небескога и силе, а остало даће нам Бог, који зна шта је сваком човеку потребно. Отуда Апостол Павле, у *Делима апостолским* и у својим посланицима, говори да је старозаветни човек живео по закону: приносио је жртве ради очишћења од греха – свестан своје грехопадности, богоодступништва и богоотпадништва; али је мислио да је било довољно принети жртву, прописану за одређену врсту греха, и да ће крвљу животињском или птичјом његови греси бити умивени. Но, ми више, браћо и сестре, по речима Апостола, не живимо по закону који је био васпитач генерација и генерација, већ живимо вером. Вером коју је донео Господ Исус Христос, вером која треба да оплемени човекову душу и човеково срце, вером која нас учи томе да је, приношењем себе на жртву, на Голготи, Господ својом Божанском крвљу опрао грехе наше и сада је само на нама да ли хоћемо, да ли можемо да примимо те благодатне дарове. Дарове које је Господ оставио у Цркви Својој, да би наша борба за време земаљскога живота била олакшана и да бисмо могли да себе припремамо, да идемо из силе у силу на путу спасења. Отуда потреба за сједињењем са Христом кроз Свету Тајну Причешћа. Јер то је највећи дар који је небо дало земљи, који је Бог дао човеку, да ми, једењем Божанскога Тела Христовог и пијењем Његове Часне Божанске Крви, хранимо и обожујемо ум свој, душу и дух на чудесан начин. У том тренутку ми постајемо браћа и сестре са самим Господом, зато што у нашим венама тече Крв Христова! И зато у тим тренуцима наступа чудесна промена у човековој души и човековом срцу. Али, наравно, потребно је да уложимо напор да та промена буде трајна, да се не враћамо на старо, да се трудимо да живимо саобразно вољи Божијој, да као што се припремамо за Свету тајну

причешћа, тако да се припремамо за сваки дан, за сваки тренутак у свом животу. Не смемо да мислимо да је довољно само у време поста пазити на себе и чувати се онога што прља човека. И мимо поста ми смо дужни да наставимо духовни пост, да се уздржавамо од лоших мисли, осећања, од мржње, од жеље да будемо први, јер Господ каже да – ко хоће да буде први нека свима буде слуга. У томе и јесте величина науке Христове, јер нас учи смирењу и показује да онај који задобије смирење задобија и Царство Небеско.

Смирењу нас учи и светитељка којој је данашњи дан посвећен, света Марија Египћанка. Она је, у тренутку када је чула реч Христову, и када се та реч дотакла срца њенога, оставила све, отишла у Зајорданску пустињу и много година подвизавала се у посту и молитви, у непрестаном размишљању, у непрестаном разговору са Живим Богом. И Господ јој је опростио грехове које је чинила током ранијег живота и поставио је нама свима као пример за углед – да нема тога греха који може да надиђе и да превазиђе дубину Божанскога милосрђа. Јер Бог прашта сваки грех који човек учини осим хуле на Духа Светога. Наравно, ако се покајемо, и не само покајемо, него ако замрзимо грех и трудимо се да га више не понављамо. Један наш духовник је говорио: „Много је оних који се исповедају и то је добро, али је мало оних који су спремни да прекину са грешним начином живота и почну да живе савршеним животом“, да би заједно са Апостолом Павлом могли да кажу: „Не живим ја него живи Христос који је у мени.“ (Гал. 2,20).

Нека би нам Господ, молитвама свете Марије Египћанке, опростио учињене грехове, нека би нам указао пут који води у Живот, да бисмо заједни са њом и свима светима могли да прослављамо Једнога Бога у три Лица, Оца и Сина и Светога Духа, сада и свагда и кроза све векове векова.

Амин!

ДАРОВИ МИЛОСТИ БОЖЈЕ

Не можете служити Богу и мамону.
(Лк. 16,13)

Јеванђеље, браћо и сестре, у себи има одговоре на сва питања од суштинског значаја за човеков живот на земљи. Показује нам меру свих односа човека: према Богу, према ближњима, према богатству, према сиромаштву... Једном речју, објашњава све што интересују сваког човека као мисаоно биће.

Питање богатства и сиромаштва много заокупља човека, много својих мука и невоља он приписује или присуству или одсуству дарова Божјих.

Богатство, само по себи, нити је добро нити зло. Оно, браћо и сестре, само по себи, нити спасава човека, нити га одваја од спасења и заједнице са Христом. Но, наравно, ни сиромаштво не спасава човека. И оно није, само по себи довољно да би

човек могао да задобије живот вечни. Најбитнији је човеков однос према богатству или сиромаштву. Битно је да човек зна да све што има, овде, на овој земљи, јесте дар милости и љубави Божје. У *Јеванђељу*, речима Апостола, Господ пита : ”Шта имаш што ниси примио? А ако си примио, што се хвалиш као да ниси примио?” (1.Кор. 4,7). Све што поседујемо јесте дар милости Божје, дар Његове љубави према човеку, и само је на нама да се са даром који добијамо од Дародавца вечнога живота правилно опходимо. Ако човек има дар учења, како каже Апостол, он треба да учи; ако има дар пророштва, треба да пророкује; ако има дар страних језика, треба да говори стране језике. Сваки човек поседује одређене дарове које треба да умножава, попут оних мудрих људи у јеванђељској причи о талантима, који су знали да умноже дар који им је Господ дао и да добију двоструко више. За разлику од онога једног неразумног слуге који је дар закопао, па кад је господар затражио оно што му је дао на чување, он објашњава: ”Господару, знао сам да си ти тврд човек: жањеш где ниси сејао, и сакупљаш где ниси вејао; па се побојаш и отидох те сакрих талант твој у земљу; и ево ти твоје” (Мат. 25,24-25). На то му господар каже: ”Зли и лени слуго, знао си да жањем где нисам сејао, и сакупљам где нисам вејао. Требало је зато моје сребро да даш мењачима, и дошавши ја бих узео са добитком“ (Мат. 25,26-27).

Значи, браћо и сестре, у сваком случају, потребно је да улажемо одређени напор и да умножавамо дарове које нам је Господ дао, али не себе ради, него Бога ради и ближњих својих ради. Онај који има материјално благо, треба да умножава материјално благо, али никако са циљем да господари тим благом или благо њиме, него да га користи тако што ће помагати потребитима. Свети Николај Жички каже да је велико материјално богатство опасност за човекову душу, јер постоји реална могућност да човек умисли да је сам – раван Богу, да је довољан сам себи, да му нису потребни други људи и да тако изгуби своју душу. У исто време, и сиромаштво може да буде итекако опасно, јер човек може да похули на Творца, упоређујући себе са другима и видевши злехуди положај у ком се налази. Чак и један велики православни мислилац каже да – гладан човек тешко може да размишља било о чему другом осим о хлебу, да тешко може да се сети потребе своје душе и да се сети да размишља о Богу и о спасењу своје душе.

Браћо и сестре, ови примери нас уче још нечему – да се, у молитви, на правилан начин обраћамо Господу. Он сам нас је научио најважнијем – да тражимо најпре Царство Небеско а да ће нам се остало дати само, јер Бог зна шта нам је најпотребније (Мат. 5). Господ нас познаје боље него што ми можемо сами себе да познајемо, Господ зна шта је за нас спасоносно и корисно, Господ управља тако да све буде на спасење човекове душе. Наравно да ми, у слабости својој, често тражимо од Бога нешто што може да буде опасно и штетно за нашу душу. Отуда, када се такве молитве не испуне, ми осећамо незадовољство, не схватајући да нас је Господ сачувао од нас самих. Зато морамо непрестано да тражимо само оно што је најбоље и најсврхисходније за наш духовни живот, или, боље речено, да се препустимо вољи Божјој и да увек будемо спремни да кажемо “Али не како ја хоћу него како ти хоћеш!” (Мат. 26,39; Марк. 14, 36). Да будемо спремни да прихватимо све оно што

нам се у животу дешава као нешто што уистину долази из руке Божје и да имамо поверење у Господа, таман толико колико Он има поверења и вере у нас.

На сваком примеру, свакога дана, свакога тренутка, уверавамо се да Господ више верује у нас него што ми у Њега верујемо, браћо и сестре. Јер, Он даје изобиље земаљских и небеских дарова свакоме човеку; даје да сунце греје и зло и добро; храни и зло и добро. Добро да би их утврдио у доброту, а зло да би их побудио на покајање и исправку начина живота и размишљања, а све са жељом да човек крене правим путем, путем спасења. Сетимо се само за тренутак шта Господ каже онима који превише размишљају о стицању материјалних добара: ”Јер где је богатство ваше, онде ће бити и срце ваше“ (Мат. 5,21). Ако је благо ваше на небесима онда је и срце ваше на небесима, у оном слављу и оном непролазном богатству које лопов не може да украде, а рђа и мољцац не могу да нагризу.

Али, на крају, морамо имати на уму да Црква представља заједницу једномислене и једноверујуће – браће и сестара. И када бисмо ми поступали као хришћани у првим временима, када бисмо све оно што нам је Господ дао делили са заједницом, када бисмо имали снаге да осетимо потребе ближњих, као и жељу да те потребе задовољимо, онда бисмо заиста показали да јесмо на путу Христовом. Онда бисмо показали да дух Христов живи у нама и да ми живимо *Јеванђељем* Богочовека Христа. Сетимо се само догађаја када Господ проповеда своју божанску науку а ученици га упозоравају и моле да отпусти народ, јер близу је вече, па треба себи да набаве храну. На то им Господ каже: “Дајте им ви нека једу” (Мат. 14, 16). Они су имали толико моћи да осете потребу ближњих, али нису имали довољно вере, љубави, духовне и душевне снаге да задовоље ту потребу. Зато Господ умножава рибу и хлеб и нахрани окупљени народ. А наша света дужност јесте управо у томе да нахранимо народ! Да хранимо не само оне који верују у Христа Спаситеља него још више оне који су изван цркве. Да будемо сведоци Христове истине, да им дајемо “хлеб од кога се не гладни, воду од које се не жедни”, као што Господ каже Самарјанки. И тек онда ћемо схватити суштину и снагу коју носи Христова порука у речима: “Тако да се светли ваша светлост пред људима, да виде ваша добра дела и прославе Оца нашега који је на небесима“ (Мат. 5,16). Онда ћемо видети, браћо и сестре, да и богатство може да буде итекако корисно за онога ко га има, ако има љубави према ближњима и жеље да помогне потребитима. А и сиромаштво има својеврсну корист, јер доноси својеврсну награду ономе ко га без роптања подноси, који зна да је Господ дозволио да буде у таквом стању. Зато што га љуби, зато што познаје његово срце и душу и што брине о његовом вечном животу – јер би богатство донело његовој души више штете него користи. А Господ жели да сви људи остваре заједницу са Живим Богом, још овде на земљи, да бисмо свагда били са Господом, у славу Оца и Сина и светога Духа свагда, сада и кроз све векове векова. Амин!

ГОСПОД У СВЕТИМА СВОЈИМ

БОЖЈИ ГЛАСНИЦИ

*Анђела мира, верног вођу,
чувара душа и тела наших,
од Господа молимо.*

(Литург. св. Јована Златоустог)

Ове седмице прославили смо *Благовести* а потом Сабор архангела Гаврила. Гаврила који је био послан од Господа да девојци Марији донесе благу вест – о зачећу и рођењу Спаситеља нашег Господа Исуса Христа.

По хришћанском учењу ангели су бестелесна, невидљива бића и Божји гласници, посредници између Бога и људи, који нам откривају вољу Његову, избављају од беда и невоља, упућују шта нам треба чинити да бисмо Му се, као прволику, приближили. Створени су пре човека и без престанка славе Господа, а има и отпалих – који су се успротивили Његовој светој вољи, на челу са Луцифером (сатаном).

Сваки човек, у тренутку када се над њим обави Света тајна крштења, добија свог *анђела чувара*, који му помаже да ходи правим путем – чува га, заједно са њим се моли и упућује на оно шта му и како ваља чинити. Ако се догоди да човек погрешни, ни онда га анђеоски Господњи не оставља, но очекује да се овај усрдније покаје и моли Господу, и чим човек учини први корак, чим му молитва постане прилежнија, анђеоски му још више помаже. Човек то препознаје по томе што му молитва постаје слатка, што осећа жељу да се моли без престанка. Значи, што усрдније прославља анђеле то јаче осећа њихову близину. Свом анђелу чувару се обраћамо кад год осетимо потребу за његовом помоћи.

Као што сваки појединац има свог анђела чувара тако и народи имају своје анђеле који се за њих Богу моле и помажу им. Историја Цркве Христове изобилно сведочи о томе. У Старом завету забележена су бројна јављања анђела: праведном Авраму јављају рођење сина Исака, праведног Лота избављају, Светог Илују анђеоски храни и поји, пророци Божји гледали су и слушали анђелске гласове. У Новом завету такође су бројна јављања: како Богомајци, тако и њеном заручнику Јосифу; првосвештенику Захарији да му најаве рођење Јована, пророка, претече и крститеља Исусовог; пастирима – о рођењу Богомладенца; анђеоски теши Исуса у Гетсиманском врту, пре страдања; мирносицама јавља да је Христос васкрсао; читаво Откровење долази Јовану Богослову посредством анђела...Много је записаних и незаписаних

јављања њиховог кроз све векове хришћанства, јављали су се светитељима и мученицима ради утехе, избављења, да их опомену, нахране...

Није свима дато виђење ових бестелесних сила, али свима је понуђена вера. Црква Христова, будући наша духовна мајка, ставља пред нас празнике који су посвећени анђелима и свим небеским силама, како би нас подсетила на оне који су сваког тренутка спремни да нам саопште вољу Божју, да нам помогну, охрабре, утврде у истини, чувају. У ствари, Црква сваког дана моли за нас: *анђела мира, верног чувара душа и тела наших од Господа* – како гласи део једне молитве. И један дан у недељи – понедељак, посвећен је бестелесним силама и тада им се посебним молитвама обраћамо.

А постоје и молитве сваком арханђелу, за сваки седмични дан. Тако се архистратигу Михаилу молимо у понедељак, да одагна од нас духа лукавога, који нас искушава; арханђелу и благовеснику Гаврилу, уторком, да испуни радошћу и весељем срца наша, гордошћу испуњена; арханђелу Рафаилу, средом, да излечи неисцељиве ране срца и душа наших; арханђелу Урилу у четвртак, да нам гресима помрачена срца испуни огњеном љубављу; арханђелу Салатилу у петак, да нас научи усрдној и скрушеној молитви; арханђелу Јегудилу суботом, да нас пробуди из лењости и укрепи добрим подвигом; арханђелу Варахилу у недељу, да нам помогне да исправимо наш грешни живот и да бисмо у свему угађали Господу.

По небеској јерархији више бестелесне силе од анђела и арханђела су: Начала, Власти, Силе, Господства, Престоли, Херувими и Серафими - који су најближи Слави Божјој.

Нека би, милитвама свих сила бестелесних, наш живот био сагласан вољи Господњој, и да свим срцем, умом и душом прослављамо Оца, Сина и Светога Духа, сада, увек и у све векове. Амин!

АПОСТОЛСКА ВЕРА

*Јер речи које си дао мени дадох им;
и они примише, и познадоше да од Тебе изиђох,
и вероваше да си ме Ти послао.*
(Јн. 17,8)

На почетку своје мисије на земљи Господ Исус Христос је одабрао дванаест ученика, који су Га све време пратили и својим сведочанством потврдили да је Он истинити Бог и истинити човек, Богочовек, обећани Месија кога су старозаветни пророци са ишчекивањем проповедали и праведници ишчекивали – да ће се појавити кад се испуни време.

По распећу и Васкрсењу Господњем, међу апостолима, посебну ревност у борби за ширење Његове богочовечаске науке показали су Петар и Павле. Ова два велика

апостола, која су се умногоме разликовали, браћо и сестре, показују да у Цркви Христовој има места за све људе.

Апостол Петар, обични галилејски рибар, који је време проводио на језеру, ловећи рибу и тако обезбеђивао својој породици храну, у тренутку када је Господ дошао и позвао га да остави све и пође са Њим – без размишљања оставља све и полази. Довољна је била само једна једина реч Господа Исуса Христа, један једини поглед, који је говорио више од речи, да би се његово срце разгорело. Касније, када Господ пита апостоле – шта говоре људи, ко је Он, апостол Петар каже: „Једни говоре да си Јован Крститељ, други да си Илија, други опет Јеремија, или који од пророка“ (Мат. 16,14). А кад њих упита, шта они мисле, Петар каже: „Ти си Христос, Син Бога Живога!“ (Мт. 16,16).

Такву веру, чврсту и непоколебљиву, похвалио је Господ и рекао да ће на њој сазидати Цркву Своју, коју ни врата адова неће надвладати. Без обзира на недостатак образовања, апостол Петар постаје велики и неустрашиви проповедник Христове истине, да у тренутку када њега и остале апостоле изобличавају због сведочења истине и проповедања Христове науке, он каже да: „Богу се треба покоравати више него људима“ (Дап. 5,29). И додаје да они сведоче и проповедају оно што су видели, што су чули и рукама својим опипали. Јер они су, браћо и сестре, видели Христа Спаситеља, чули Његову Божанску реч, гледали чудеса која је Он чинио и опипали – рукама апостола Томе – ране Његове. Свим тим они су се уверили да је Христос тај кога је јеврејски народ чекао – обећани Месија.

За разлику од њега, Савле је био један од најученијих људи свога времена, али и велики гонилац Цркве Христове, велики ревнитељ у старозаветном закону. Чинио је то све до чудесног сусрета са Христом, на путу за Дамаск. Господ му се јавио, и будући да је човек не може да види лице Божје и да остане жив, Савле је ослепео од сјаја који му се указао и чуо речи: „Савле, Савле, зашто ме гониш?“ (Дап. 9,4). У том тренутку њему је било јасно да то није глас човека, него Богочовека те пита: „Ко си Ти, Господе?“ на што добија одговор: „Ја сам Исус кога ти гониш“ (Дап. 9,5). Тај тренутак променио је живот Савлов и он постаје неустрашиви проповедник и сведок Христове истине – апостол Павле. Ширио је хришћанску веру са истим жаром са којим је гонио Цркву Христову. То је зачудило апостоле и многе хришћане првих времена, који нису имали поверења у њега, плашили су се да неће и даље да их гони. Тек касније су схватили да Господ преко њега чини једно дивно и велико чудо.

Променивши њега Он мења и његово име и показује свим људима у свим временима шта нам ваља чинити. Од оног тренутка када чујемо Божанску науку Христа Спаситеља, тада сви ми, браћо и сестре, треба да променимо себе попут апостола Павла. Да постанемо нова твар, да можемо заједно са њим да осетимо да све можемо, јер нам снагу даје Сами Христос (Филиб. 3,13). И, у исто време, да растемо у вери све док не будемо спремни да кажемо: „Не живим више ја, живи у мени Христос!“ (Гал. 2,20). Да можемо да прођемо кроз страдања кроз која је пролазио овај дивни апостол сведочећи Христа и Његову божанску истину, а пострадао је много пута: на мору, од разбојника и противних ветрова. Пострадао је од незнабожаца, од оних који

су мрзели њега и науку коју је проповедао. Али, са болом говори о томе да му је најтеже падало страдање од оних са којима је био, од оних којима је проповедао, са којима се заједно сједињавао са Христом кроз Свету тајну причешћа, са којима је ломио хлеб. Одувек је тако, браћо и сестре, и нема тога који не страда од лажне браће. Али, Господ, устима овог апостола, који је молио да га исцели од болести од које је боловао током свог земаљског живота, каже: „Доста ти је благодат моја, јер се сила моја у немоћи показује савршена“ (2. Кор. 12,9). Дакле, и то страдање по Промислу је Господњем, а у немоћи људској, у свесности о својој немоћи ми, у ствари, долазимо до тога да Господ пројављује силу кроз онога ко се правилно постави према томе - ко се препусти Његовој божанској вољи.

Нека примери ове двојице апостола, браћо и сестре, послужи свима нама да можемо да се на њих угледамо, како апостол Павле каже: „Угледајте се на мене као и ја на Христа“ (1. Кор. 11,1). А он се заиста јесте угледао на Христа. Јер, Његов живот је био прожет Христом, он је мислио Христом, живео Христом, дисао Христом и зато је могао на крају да каже: „Добар рат ратових, трку заврших, веру одржах. Сад ме чека венац правде, који ће ми у онај дан дати Господ“ (2. Тим. 4,78).

Нека благослов Господњи и благослови ових дивних апостола буду на свима вама у све дане живота вашег. Да бисмо заједно са њима могли да прослављамо Бога у Тројници – Оца, Сина и Светога Духа, сада, свагда и кроза све векове. Амин!

БЛАЖЕНИ КОЈИ ПОВЕРОВАШЕ

*Ходите благословени Оца Мога;
примите Царство које вам је
приправљено од постања света.
(Мат. 25,34)*

Апостоли су, браћо и сестре, слушали јеванђељску истину Богочовека Христа, гледали чудесна исцељења која су се на једну Његову реч догађала. У многим таквим исцељењима су и сами учествовали. Но, будући да су после васкрсења Лазаревог и оног величанственог дочека који је Господу био приређен приликом свечаног уласка у Јерусалим, били одушевљени свим тим догађајима, они су, већ после пар дана, доживевши Голготу, били сасвим збуњени у својим срцима. Тако да су та осећања, која су била помешана у њиховом духу, у њиховом бићу, довела до тога да су многи, у тренутку Христовог страдања отишли, убојавши се од гоњења јудејскога, како каже Јеванђеље: „И оставивши Га, побегоше сви“ (Марк. 14,50). Тако се испунила реч Писма које каже: „Ударићу пастира и овце стада ће се разбежати“ (Мат. 26,31; Марк. 14,27). Чак и првоврховни апостол Петар одриче се Господа Исуса Христа три пута пред женама које су га препознале, док је чекао да види шта ће се догодити са Њим.

А потом, када је Господ васкрсао и јавио се женама мироносицама, које апостоле извештавају о том чудесном догађају, још више бивају смућени и одлазе у једну просторију у Јерусалиму, где им је Господ био заповедио.

О збуњености апостола, браћо и сестре, сликовито говори пример који је у *Јеванђељу* записао апостол Лука. Двојица апостола, трећи дан по распећу, идући путем за Емаус, разговарају о свим догађајима који су се збили и Господ Исус Христос, већ васкрсли, прилази им и пита зашто су невесели у срцима својим. Они одговарају зачуђено, питањем – зар је Он једини од Јудејаца који не зна шта се ових дана догодило у Јерусалиму. Даље им Господ, док иде са њима, тумачи и објашњава Писма. Па кад су дошли у дом у ком су одсели, тек приликом благосиљања и ломљења хлеба, њима се отварају очи – они тек тада препознају свог вољеног Учитеља: „И рекоше један другоме:

„Не гораше ли срце наше у нама док нам говораше путем и док нам објашњаваше *Писма*“ (Лк. 24,32)

Управо то „горење срца“, браћо и сестре, осећа свака христочежњива душа, када се сусреће са Христом – било да је на молитви, било кроз богомислена размишљања и созерцања или, пак, на најдрагоценији начин, кроз Свету тајну причешћа. А ипак, човек, у слабости својој, тражи неки знак, без обзира што Господ каже да им се неће дати посебан знак, но нека просуде по томе што ће, пре краја, устати народ на народ, и царство на царство, овладаће мрзост међу људима и биће глади и страшних болести, страдања и непогода. Међутим, сви људи у свим временима, тражили су и траже неки опипљив и очигледан доказ који потврђује Христово васкрсење и који осведочава и потврђује Његову божанску науку. Без обзира на многе доказе, без обзира на многе светиње, на многе свете Божје људе, који су живећи на земљи угодили Христу, који су чудотворили за време живота, а који и у смрти својој чине чудесна исцељења онима који приступају са вером – човек, дакле, без обзира на све то, бива збуњен свим што чује, што види и што прочита о Господу Исусу Христу и Његовој земаљској мисији. И ми, често, све то што чујемо и видимо, доживљавамо као неку лепу причу и хтели бисмо некакав знак који би нам био послат да би нас осведочио у истини.

Нешто слично се догодило и са апостолом Томом, кога данас Црква прославља, у ствари, сећање на догађај који се збио са њим. Јер, кад се васкрсли Христос јавио ученицима, апостол Тома није био са њима, па кад му остали ученици говоре да су видели Господа он, и даље збуњен протеклим догађајима, каже:

„Ако не видим на рукама Његовим ране од клинова, и не метнем прст свој у ране од клинова, и не метнем руку своју у ребра Његова, нећу веровати“ (Јн. 20,25). После осам дана од васкрсења, Господ улази у просторију у којој су сви апостоли били на молитви, стаје на средину собе и каже:

„Мир вам!“

Обраћа се Томи и позива га да пружи руку своју и да стави у рану од клинова, и не буде неверан него веран. У том тренутку Тома није имао жеље, браћо и сестре, да

ставља руке у ране Христове, јер је свим својим бићем осећао, свим својим чулима био свестан чињенице да пред њим стоји васкрсли Христос. Тада му се отварају духовне очи и схвата да је Христос уистину и Бог и човек, истинити Богочовек – обећани Месија и ускликне: „Господ мој и Бог мој!“ (Јн .20,28) Наравно, Господ му каже:

„Зато што си Ме видео, поверовао си: блажени који не видеше а вероваше“ (Јн. 20,29)

Блажени су они који, у чистоти срца свога, верују из љубави према Богу и зато што знају да је Син Божји дошао на земљу да би проповедао своју божанску истину – да би човеку показао начин и пут који води од земље ка небу. Зато једна црквена песма, која се пева на данашњи празник, каже да је „блажено неверовање Томино“. У том смислу што, захваљујући његовој сумњи, требало је да престане сумња за сва времена, јер нико никада није тражио очигледнији доказ него што је тражио апостол Тома. И зато апостол Петар с правом каже:

„Јер вам не објависмо силу и долазак Господа нашега Исуса Христа следујући измишљеним бајкама, него смо сами били очевици величанства Његова“ (2.Петр. 1,16).

Зато ми, браћо и сестре, не треба да тражимо никаквога знака, него треба само да срца своја отварамо за веру у Христа Богочовека. Да сами себе, једни друге и сав живот наш – Христу Богу предамо, како се молимо на Светој Божанској литургији – да бисмо, на тај начин, могли увек да будемо обасјани светлошћу Његовог васкрсења, да бисмо, ходећи ка тој светлости, сами пошли усусрет Незалазној Светлости, самом Господу Исусу Христу, Коме нека је слава, заједно са Оцем и Светим Духом, сада, свагда и кроз све векове. Амин!

СИЛА ХРИСТОВА У СВЕТИМА ЊЕГОВИМ

*Заиста, заиста, кажем вам,
ако у Моје име затражите што од Оца, даће вам.*
(Јн. 16,23)

Слава Божја се, браћо и сестре, на очигледан начин пројављује кроз апостоле, Свете Оце, учитеље Цркве, чудотворце и угоднике. Зато што су ти богомудри људи живели сагласно вољи Господњој, зато што су јеванђељску истину преточили у свој свакодневни живот, зато што, у ствари, и нису собом живели, него је сам Христос у њима живео. (Гал. 2,20). Стога су и сами Њиме прослављени и имена таквих уписана су у књизи живота. Због тога их Црква света ставља пред нас сваког дана у години, и тако подстиче да славимо Бога.

Целокупна историја Цркве Христове препуна је људи који су се одрекли себе, одрекли се свога грешнога ја, почели нови живот, заборавивши своје пређашње

живљење, не ретко испуњено и богопротивним делима. Кренули су свим срцем за Господом, те им је Он давао и силу и моћ.

Један од великих Божјих угодника, браћо и сестре, јесте и Свети Василије Острошки чудотворац, кога данас Црква Христова прославља. Нема светитеља, од нашег рода, који је толико поштован, коме су толике молитве приношене и коме се и данас, Богу хвала, приносе, као њему! Нема болесника, паћеника, нити страдалника који је приступио моштима овог великог Божјег угодника, који му се у чистоти срца свога обратио, са искреном молитвом и жељом да посредује пред престолом Свемогућег Оца небескога, а да није добио помоћ или олакшање у мукама својим. Молитвама Светог Василија Острошкога то је од Господа измољено. Јер светитељи су они који су подвижничким животом истрајнога дуготрпљења напредовали од покајања ка чистоти, од чистоте ка савршеном смирењу, те су стекли обожење. Они стога имају органску везу са Христом. Тако, трепетно удивљени пред светитељем, који је некад био човек као што и ми јесмо, ми имамо потпуно поверење у њега и његову моћ да измоли милост за нас. У његовој личности ми препознајемо Самога Христа: „Бог и Његови светитељи имају исту славу и величанство“, како је писао Свети Григорије Палама. Божја благодат је она која делује на нас, када своје молитве упућујемо светима и приклонимо колена и срца, и дајемо себе да нас Бог, његовим посредовањем, измени, и излечи, и помогне у свему што је душекорисно за нас. Али, да бисмо примили тражене дарове, и ми морамо испунити извесне предуслове. Јер, све по мери вере наше бива, тако је рекао Сам Господ и то је оно што не смемо никад да заборавимо.

Значи, браћо и сестре, да и ми прво треба да будемо постојани у вери, у молитви, посту, у чињењу добра, у непрестаној борби између врлине и греха, добра и зла, љубави и мржње. Ми морамо на сваком кораку да показујемо да смо направили добар избор одредивши се за Христов пут. Ако смо одређени за Небеско кроз Свету тајну крштења, и тако постали удеоници у непролазном блаженству и Царству Оца и Сина и Светога Духа, онда морамо, браћо и сестре, да се трудимо да том вером и живимо. Да, поштујући закон Божји, себе изграђујемо и идемо узлазном линијом на путу обожења, јер само такав пут води у остваривање заједнице са Живим Богом. То су чинили велики Божији угодници, међу којима и Свети Василије Острошки.

Тако је и нама могуће, у мери у којој можемо да понесемо, наравно, и уколико се будемо трудили да се клонимо компромиса и мирења са грехом и злом. Господ је једном за свагда рекао да не може човек тежити за непролазним Царством, а у исто време сав свој труд и сву своју бригу да усмери на стицање пролазних материјалних добара. Или, пак, ако поседује та пролазна материјална добра, треба да се понаша према њима као према дару који је примио од Господа и да се држи онога правила кога су се држали свети бесребреници Козма и Дамјан: „На дар сте добили, на дар и дајтите“ (Мт. 10,8). Јер, своју душу је могуће искупити и само помагањем ближњима, којима је то потребно. То је прослављање имена Божјег на делу, доказ живљења духом јеванђељским, доказ знања да јесмо делови једног великог тела коме је глава Христос. Само промишљањем једних о другима, достојни смо те Главе.

У данашњем *Јеванђељу* чули смо једну реченицу која више него многе друге указује на суштину вере у Живога Бога. У њој се каже да је из самога Господа Исуса Христа излазила сила која је исцељивала оне који су очекивали од Њега помоћ и спасење. Сетимо се примера крвоточиве жене, која је веровала да је довољно да се само дотакне краја одеће Христове и да ће добити исцељење. И наравно Господ је рекао: „Не бој се, кћери, вера твоја те спасла“ (Марк. 5,34). Таква је и вера оног капетана који је молио Господа да исцели његовог слугу. Чуо је о Христу, науци коју је проповедао, и о чудима која је чинио и желео је да Он исцели и његовог слугу. Када Господ виде његову веру рече да ће поћи у његов дом на шта му капетан одговори:

„Господе, нисам достојан да под кров мој уђеш, него само реци реч, и оздравиће слуга мој. Јер и ја сам човек од власти, и имам под собом војнике, па рекнем једноме: иди, и он иде; и другоме: дођи, и он дође; и служи своме: учини то, и учини“ (Мт. 8,8). И сам Господ задивио се толикој вери.

Сила Господња, ако испунимо услов, тако делује и преко светих Његових, браћо и сестре. Тај услов јесте непрестани труд да изнова и изнова Господа задивљујемо својом вером, својим поуздањем у Његову непролазну Љубав, да знамо да, када се дотакнемо краја Његове одеће, добићемо оно што очекујемо, добићемо и када се „дотакнемо краја одеће светитеља“. Под условом да нам није на духовну штету. То су знали свети Божји угодници које прослављамо у Цркви Христовој. То знају и они који, долазећи у манастир Светог Василија Острошкога са вером и са надом, очекују да је довољно да се дотакну само његових моштију и да ће добити исцељење, јер осећају како из њега излази сила, не његова, него Сила Христова.

Трудимо се браћо и сестре да, поштујући и славећи све свете Божје угоднике, у ствари, одајемо хвалу и славу Оцу нашем који је на Небесима. Трудимо се да живимо оном вером којом су они живели, да се молимо оном молитвом којом су се они молили и да се причешћујемо Причешћем којим су се они причешћивали. Неко ће рећи: Па ми се причешћујемо причешћем којим су се они причешћивали.

– Да! А да ли се причешћујемо на исти начин на који су се и они причешћивали? Да ли са таквом вером и са таквим усрђем приступамо Светој Чаше? Да ли са бар приближним поуздањем и вером узносимо молитве Богу? О томе треба да размишљамо и да мењамо себе на боље, богатећи се у врлинама, добрим делима, у љубави према Богу и свему створеноме. То је једини начин да нас други препознају да смо ученици Христови. Тамо где нема љубави нема Бога! Тамо где су: мржња, пакост, злоба, празне приче, осуђивање ближњих, тамо браћо и сестре, не царује Бог, него царује неко други. Треба да се трудимо да, пре свега, себе оплеменимо љубављу, онда да се потрудимо да нашој околини зрачимо том истом љубављу и да ту Христову љубав преносимо на наше ближње и пријатеље, па и на непријатеље. Како је свети Владика Николај говорио да нису они непријатељи него груби пријатељи, и често нам много више помажу да постанемо бољи, него пријатељи.

Нека би Господ, молитвама Светога Василија Острошкога, који је такође био прогањан, и од пријатеља и од непријатеља, а у коме је само расло поуздање у Бога, коме је даноноћно приносио молитве за себе и за сав род свој – све нас укрепио у

истини, у страху Божјем, у мудрости, у љубави, да бисмо заједно могли да прослављамо једнога Бога у Тројици, Оца и Сина и Светога Духа сада, свагда и кроз све векове векова. Амин!

ЧЕТРДЕСЕТ ВЕНАЦА СЛАВЕ

*Који хоће побожно да живе у
Христу Исусу биће гоњени.*

(2.Тим. 3,12)

Господ Исус Христос је, проповедајући Божанску науку, објавио свим људима, у свим временима, да свако ко жели побожно да живи, сагласно вољи Божијој, односно Његовој Јеванђељској истини - биће гоњен. Апостол Павле је, искусивши то у највећој мери, рекао да „рођени од тела“ прогањају и прогањаће „рођене од Духа“. И то Црква Христова, браћо и сестре, потврђује од почетка па до наших дана. И тако ће бити до краја света и века.

У време другог највећег гоњења оних који верују у Христа Спаситеља, почетком IV века, ухваћено је и четрдесет војника римског цара – тајних хришћана. Њихови мучитељи су покушавали на различите начине да их одврате од вере у Једнога Бога, обећавајући им власт, част, славу, богатство, све оно за чим, на жалост, човек увек чезне. Они су одбили све понуде и остали до краја доследни у исповедању вере. Најпре су каменовани, но су се каменнице враћале на оне који су их бацали, а потом су свучени и бачени у ледено језеро да би ту у најтежим мукама завршили свој земаљски живот. На те муке, мучитељи су додали још једну: на обали је постављено топло купатило, осветљено огромним бакљама и окружено ватрама, где се пушила топла вода. Но, само један од мученика, браћо и сестре, би преварен и изађе из језера са хладном водом – одрекао се Господа Исуса Христа – но умре на прагу тог купатила.

Ноћу је са неба пала необична светлост, која је загрејала воду око војника, а са светлошћу се на њихове главе спустише и 39 венаца. Један од стражара са обале, који је гледао то чудо, скинуо је одећу, објавио свима да је хришћанин и ступио у језеро. Тада се на његову главу спустио четрдесети венац. Сутрадан је цео град похрлио на обале језера, јер нико није могао да поверује да су војници преживели ноћ у језерској води, на којој је била дебела кора леда, сем око тела мученика. Тада су ови мученици погубљени, њихова тела спаљена а несагорели остаци побацани у воду.

Чиме су другим обноћ били загревани ови дивни мученици, браћо и сестре, но Божанском Љубављу. Они су били загревани гледањем неизрециве красоте спремљене за оне који врше вољу Оца Небеског, како је то рекао Првомученик Архиђакон Стефан, у тренутку када је издисао, каменован од руку незнабожаца: „Ево

видим Небеса отворена и Сина Човечијега где седи са десне стране Бога!“ (Дап. 7,56). То гледање Небеса отворених и испуњеност Духом Светим давало је, и увек даје, снаге свим страдалницима за истину Христову. Тиме и тако они трпе сва искушења, и као да страдају туђим телима.

Браћо и сестре, то само показује колико је велика Љубав Божија према роду људскоме, колико уистину Господ жели да сви дођемо до познања Истине и да се сви спасемо. Јер без обзира што је онај стражар до тог тренутка био мучитељ четрдесеторице војника, ревносни гонитељ Цркве Христове, у тренутку када се искрено покајао, видевши силу која долази са неба, он одједном постаје нова твар у Христу. И бива уврштен у ред великомученика, кога Црква Христова, заједно са следбеницима његовим, прославља у све векове.

Браћо и сестре, и нама се често чини да они који су изван Цркве, у тренутку када заборављају свој начин живота и када постају верници - одједном добијају све дарове до којих су дошли људи који исповедају веру током целокупнога свога живота. То само говори о љубави Божијој, о милосрђу Божијем Који са Својим даровима располаже по Свом Божанском Промислу; који даје да киша пада и добрима и злима, који даје да сунце обасјава и зле и добре. Добре, да би их утврдио у њиховој доброту, а зле, да би их побудио на покајање, да би се одрекли свог начина живота и да би почели да живе прави живот.

У данашњој јеванђељској причи, управо се говори о томе. Један богаташ излази на пијацу где се окупљају људи који тога дана траже посао и позива раднике да раде у његовом винограду, погодивши се за одређену цену. Касније долази поново на пијацу и види људе које нико није унајмио тога дана, позвао их је да и они оду у његов виноград и што буде право платиће им. Тако и пред крај радног времена узима још једну групу да раде у његовом винограду. И увече, када је требао да исплати раднике, он даје свима подједнако. Онај који је први дошао да ради у његовом винограду, осетио је љутњу у срцу своје и обраћа се господару питањем – како је могуће да он, који је радио целога дана, добије исто као и онај који је дошао пред крај рада. Господар и пита и одговара: „Пријатељу, не чиним ти неправду. Ниси ли погодио са мном по динар? Узми своје па иди; а ја хоћу и овоме последњем да дам као и теби“ (Мат. 20,13-14).

Браћо и сестре, све што нам се догађа у овоме животу морамо да гледамо и да разумемо управо у светлости ове јеванђељске приче, да никада не будемо збуњени тиме што нам се чини да људи, који су чак издали Цркву, у једном тренутку добијају оно за шта се неко борио целога живота. Јер, управо то је дело Божјег Промисла, то је Његово познавање наших срца, познавање суштине човека и жеља да се сви спасемо и дођемо до познања Истине. Јер само Он, који је срцезналац, зна како би се човек у датом тренутку понашао и како се понаша, Он зна дубине нашега срца и Он зна помисли наше. Зато увек треба да се радујемо када видимо нова лица у храму на молитви, нове људе који су препознали Истину и желе да јој служе.

Нека буде срећан и благословен данашњи празник, који нас је сакупио у овом светоме храму да принесемо наше заједничке молитви Живоме Богу. Нека причешће

за које сте се спремали постом, молитвом, уздржањем од лоших мисли, осећања, дела и жеља, буде свима достојна припрема за сједињење са Христом. Нека би нам Свето причешће било на радост вечнога живота, а никако на суд или на осуду, да бисмо на тај начин вазда са Господом били и славили Његово име у Тројици, Оца и Сина и Светога Духа, сада, свагда и кроз све векове векова. Амин!

БЛАЖЕНИ СУ МИЛОСТИВИ

*Обуците се, дакле, као изабраници Божји,
свети и љубљени, у милосрђе, доброту,
смиреноумље, кротост.*
(Колош. 3,12)

У данас прочитаном *Јеванђељу*, браћо и сестре, говори се о богатству и о односу човековом према богатству.

Чули сте да је једном богатом човеку родила њива и он, смишљајући шта ће да уради са толиком летином, долази на спасоносну идеју да сагради нову житницу да би сабрао жито које је родило.

Браћо и сестре, основна порука и проблем који ставља пред нас *Јеванђеље* овом причом, није у томе што је родила њива и што је тај човек обрађивао своју њиву и учинио да она донесе добар плод у своје време, и није у томе што је он размишљао како да разруши старе житнице и сагради нове, него – у односу тог богатог човека према богатству. А богатство му је Господ дао да би, користећи се њиме, могао да изграђује свој духовни живот. Он је то богатство доживљавао као нешто што припада само њему. И не само то, него мислио је да то богатство може да задовољи његове физичке потребе, али што је још трагичније и његове духовне и душевне потребе јер каже: „Душо моја, имаш многа добра сабрана за многе године; почивај, једи, пиј, весели се“ (Лк. 12,19). Мислио је да ће са тим материјалним богатством моћи да задовољи потребе своје душе, заборављајући основну потребу човекову, коју је још старозаветни праведник рекао: „Боже! Ти си Бог мој, к Теби раним, жедна је Тебе душа моја, за Тобом чезне тело моје у земљи сухој, жедној и безводној“ (Пс. 63,1). И било где, било на којој страни да човек тражи задовољење за ту жеђ и глад за Богом, за Божанском Истином, за савршенством, нигде не може да га нађе осим у сједињењу са Христом кроз Свету Тајну Причешћа. Налази га у животу по закону Божијем, у једном непрестаном труду да схвати да је једино право богатство у Господу, у добрим делима, у врлинама, у ономе што претставља непролазне трајне вредности, а не у ономе што нестаје заједно са човеком.

Богаташ о коме говори *Јеванђеље* осликава углавном стање богаташа у свим временима. Ретки су људи, браћо и сестре, који се у тако великом богатству не забораве и не мисле да су довољни сами себи. Они у једном тренутку постављају себе на место Бога и мисле да могу не само да задовоље своје потребе, већ могу на

неки начин да господаре и другим људима. А Господ каже: „Иштите најпре Царство Божје и правду његову и ово ће вам се све додати... јер зна и Отац ваш небески да вама треба све ово“ (Мат. 6,31-32). Да би човек могао правилно да се руководи, када је у питању материјално богатство, које је потребно човеку да би могао да, по благодати Божјој, изграђује свој духовни живот, потребно је да има осећање за милосрђе. У својој чувеној *Беседи на гори* Господ је, између осталог рекао: „Блажени су милостиви, јер ће бити помиловни“ (Мат. 5,7). Милостиви су они који осећају потребе ближњих и који су спремни да им помогну, који су спремни да учине добродетель. Јер, помогавши својима ближњим, помажу и самима себи; спасавајући друге, сами себе спасавају, како каже Апостол. Јер, ако само тако будемо посматрали суштину нашега живота на земљи видећемо и схватићемо да ми јесмо једна велика заједница којој је глава Христос и да морамо да осећамо потребе једни других. О томе нам говори Господ када, проповедајући своју јеванђелску науку остаде дуго и апостоли га опомињу: „Овде је пусто место, а већ је доцкан; отпусти народ нека иде у села да купи себи хране,“ (Мат. 14,15), на шта им Он каже: „Нема потребе да иду. Подајте им ви нека једу“ (Мат. 14,16). Они одговарају да немају ништа, осим пар риба и нешто хлеба. Наравно, Господ је силом свога Божанства умножио ту храну, тако да је задовољио потребе окупљеног народа.

Задовољио је њихове потребе, пре свега духовне, јер они су дошли ту да слушају Реч Божју, да задовоље потребу – за храном и пићем од којих се никада не жедни и не гладни. Али у исто време, будући да човек јесте и душа и тело, њихово тело осећа потребу за материјалном храном и Господ задовољава и ту њихову потребу, али и хвали то што су апостоли осетили потребу својих ближњих.

Ако слушамо наук Господњи, браћо и сестре, и ако јесмо они који се труде да испуне оно што Он учи, то значи да смо ми дужни да осећамо потребе једни других и да одговарамо на те потребе у мери у којој нам је Господ дао дар – да можемо препознати ту потребу.

Управо једног који је то у потпуности испуњавао Црква Христова данас прославља и поставља пред нас – Светог Јована Милостивог, патријарха, човека који је потекао из богате, хришћанске породице, васпитаног у страху Божијем и побожности. И, као што његово име говори, био је милостив нада све светитеље тога времена, увек је био расположен и спреман да помогне ближњима. Често је говорио: „Ако желиш благородство, не тражи га по крви, него по добродетељи, јер то је право благородство“. Човек може по крви да буде благородан, односно, да буде царског, краљевског или било ког другог високог порекла, али, ако нема добродетељнога живота, ако нема добрих дела и милосрђа онда – узалудно је то благородство по крви. Човек треба, пре свега, без обзира на своје порекло, да се труди да, живећи по закону Божијем, добије то благородство у заједници са Оцем и Сином и Светим Духом. То је наше право порекло, браћо и сестре, то је оно на шта нас је Господ призвао – да остварујемо заједницу, пре свега са Богом, а онда и са другима. Колико је свети Јован Милостиви дубоко промишљао о милосрђу и о потребама ближњих, види се из једне кратке приче о њему. Служећи литургију, једном, сетио се речи Господа Исуса

Христа, које је изговорио на самом почетку Своје мисије на земљи: „Ако, дакле, принесеш дар свој олтару, и онде се сетиш да брат твој има нешто против тебе, остави онде дар свој пред олтаром, и иди те се најпре помири са братом својим, па онда дођи и принеси дар свој“ (Мат. 5,23-24). Сетивши се тога, сетио се и да неко од његових клирика има нешто против њега, брзо оставио Свете Дарове, дошао у дно цркве, пао на колена пред тим клириком и затражио опроштај, па се онда вратио у Свети олтар и наставио Службу Божију. То говори, браћо и сестре, колико је он живео духом *Јеванђеља* колико је јеванђељска истина била усађена дубоко, у доброј њиви срца његовога и доносила род у своје време. То су ти примери који и нас побуђују на добра дела, на милосрђе и на правилан однос према материјалним добрима које Господ даје човеку да би лакше могао да се спасе и да дође до познања истине.

Нека Благослов Господњи, молитвама свих светих и светог Јована Милостивог буду са свима нама свагда, сада и у све векове векова. Амин.

МИРОНОСИЦЕ

*А то беху Марија Магдалина и Јована
и Марија Јаковљева и остале с њима.*

(Лк. 24. 10)

Када је Господ Исус Христос страдао на Голготи, његови ученици су се разбежали, да би се испунила реч *Писма*, које каже: „Ударићу пастира и овце стада ће се разбежати.“ (Мат. 26,31). И апостол Петар, који је први, у име свих апостола, поверовао да је њихов Учитељ – Христос, Син Бога Живога. Чак се, пред страдање Господње, три пута пред служавкама, које су га препознале, заклео да не познаје тога човека. На Голготи, испод Крста Христовог једино остају жене мирносице и Пресвета Дјева Марија: „И онде беху и гледаху издалека многе жене које су ишле за Исусом и служиле Му. Међу којима беше Марија Магдалина и Марија, мати Јаковљева и Јосијина, и мати синова Заведејевих“ (Мат.27, 55-56). Оне гледају Његов крај и гледају када је Тело Исусово скинуто са Крста и где га је Јосиф из Ариматеје положио. Потом, када прође субота, заветни јеврејски дан, оне купише мирисе и у први дан недеље, врло рано, око изласка сунца, долазе на гроб Господњи. Идући, питају се: „Ко ће нам одвалити камен од врата гроба?“ (Марк. 16,3), јер је био превелики да би то саме могле да учине. Немало су биле изненађене када су виделе да је камен већ одваљен, а поред стоји младић у белој одежди који им говори: „Не бојте се ви; јер знам да Исуса распетога тражите. Није овде: јер устаде као што је казао“ (Мат. 28,5-6; Лк. 24,5-6). И шаље их да брзо оду и кажу то ученицима и Петру (Мк. 16,7). Јер Петар, својим одрицањем од Господа, већ излази из реда ученика, но, његове сузе, искрено покајање и неизмерна љубав коју је имао према Господу, иако је био поколебан у тренутку слабости и страха за свој живот, враћају га међу одабране. Зато анђео Божји каже женама да иду да кажу "ученицима Његовијем и

Петру" - да је васкрсао њихов Учитељ, да се испунило *Писмо*. Оне су прве смело исповедиле веру у Христа и у Његово Васкрсење. То само говори о постојаности жена и о њиховој великој и неизмерној љубави према Христу распетом, а потом васкрслом.

Ове верне следбенице Господње, зато што су понеле драгоцену миро да помажу тело Учитеља, прозване су – мироносице. Овај велики догађај, браћо и сестре, условио је и прослављање њихове јаке и непоколебиве вере; данашњи дан је посвећен Женама Мироносицама. Црква тако наглашава колико је велики значај који су жене имале и данас имају у Цркви Христовој.

За време мисије Исусове, многе жене су својом вером прве осетиле и посведочиле да је Његов наука Божански. Марија Магдалина, из које је седам демона истерао, осим Мајке Његове једна је од највернијих, и свуда је ишла за Њим. Сетимо се Самарјанке, која, после сусрета са Господом, трчи у град да посведочи о чуду које јој се десило крај извора. Она тако проповеда Реч Божију и позива своје саплеменике да Га виде и да се сами увере да је Он Христос. Марта и Марија, сестре Лазарева, свака на свој начин, свим срцем су примале Науку Његову. Па крвотичива жена, па блудница, коју није осудио, и „мноштво жена“, које су ишле за Њим, како стоји записано у *Јеванђељу*.

И целокупна историја Цркве Христове препуна је имена знаменитих и великих жена које су, не само сведочиле Христа, него су живеле сагласно јеванђељској истини. Колико их је само пострадао за веру хришћанску, претрпевши велика мучења, а многе заједно са својом децом: Софија са кћерима Вером, Надом и Љубав, Јулита са сином Кириком, и друге. Колико је су, у првим временима ширења хришћанства, остајале у брачној заједници са неверујућим мужевима, па их обратиле и навеле да поверују, као што Апостол вели: „ако жена има мужа неверујућег и он се приволи да живи са њом, нека га не оставља. Јер се неверујући муж посвети женом“ (1.Кор. 7,13-14); „Јер шта знаш, жено, можда ћеш спасти мужа“ (1.Кор. 7,16);

Доиста, значајно је место које побожна жена има у Цркви Христовој. Али узвишени положај захтева и узвишени живот, одговорност за оно шта се ради и како се ради, пре свега за очување породице и за васпитање деце. Јер прва особа која може да детету улије страх Божији, љубав према Богу, љубав према вечној истини, јесте мајка. О томе ево нам сведочанства у овим младим мајкама, које на свакој литургији приносе своју децу Светој Чаши да се кроз Свету тајну причешћа сједињују са Господом Исусом Христом. Да би се од најмањег узраста Тело и Крв Христова зацарили у дечјим срцима, да могу да буду спремни за искушења која живот носи. Да би могли да савладају све препреке које ће Господ ставити пред њих, како би посведочили и потврдили своју веру и љубав према Њему. О томе свака жена треба, браћо и сестре, да размишља. Да најбоље обави свету дужност поверену јој од Господа – да подиже и васпитава оне који ће Њега прослављати, да, по речи Соломуновој: „Мудрост женска зида кућу своју“ (Прич. 14,1).

И још нечега смо дужни да се сетимо, говорећи о мироносицама. Ми, који смо обављали свештеничку дужност у време ненаклоњено Цркви, у време комунизма,

сведочимо о оним дивним времешним сестрама, које су биле готово једини посетиоци цркава. И многи од оних који данас долазе у Цркву, пошто се лед богоодступништва отопио, сведоче да су семе вере у њихова срца засејале и одржавале, како би сада могло да донесе плод свој, заправо те непоколебљиве у побожности: баке, старемајке, или како смо их већ звали.

Савремено доба, умногоне различито по обичајима, начину живота и искушењима у односу на она када се за веру ревновало страдалништвом и полагањем живота, доноси нове могућности деловања жена у Цркви Христовој.

Нека би нас Господ укрепио чврстом вером, великом љубављу и ревношћу, какве су имале и показале верне следбенице и служитељице Господње, први сведоци славног Васкрсења Његовог – Свете Мирносице, које данас прослављамо. Да бисмо сви прослављали Оца, Сина и Светога Духа, сада, увек и у све векове векова.

Амин!

ПОБОЖНИ ЋЕ БИТИ ГОЊЕНИ

*Ако Мене гонише, и вас ће гонити.
(Јн. 16,20)*

Пре завршетка своје мисије на земљи и страдања Господ Исус Христос својим ученицима говори опроштајну беседу, између осталог упозорава их на све опасности које ће их чекати на путу на који их шаље. И зато каже да их шаље као овце међу вукове и опомиње да треба да буду мудри као змије, а безазлени као голубови. У исто време Господ их упозорава да ће они који хоће побожно да живе бити гоњени, упозорава их на страдања која ће доживети: „Ако вас мрзи свет, знајте да је мене омрзнуо пре вас. Кад бисте били од света, свет би своје љубио, а како нисте од света него вас ја изабрах од света, зато вас мрзи свет... Ако мене гонише, и вас ће гонити; ако моју реч одржаше, и вашу ће одржати“ (Јн, 16,18-20). Наравно, Господ је, проповедајући своју Божанску науку, све потврђивао знацима и чудесима. Ипак, многи нису ту реч разумели, многи је нису прихватили, многи су мислили да све чини помоћу демонске силе. Управо та смутљивост је апостолима била сигуран знак, а преко њих и свим људима у свим временима, да ће се са истим, или сличним искушењима, током свога земаљскога пута сусретати, и да ће многи, без обзира што чују реч Божију остати слепи и глуви, да ће наставити да живе онако како су живели и пре него што су чули Реч Божију. Из једног јединог разлога браћо и сестре – што нису имали и што немају довољно снаге да погледају у себе, унутар свога бића, да погледају у срца своја и да се суоче са грехом и да ступе у беспопштедну борбу са њим. Само на тај начин, ослободивши се сујете, ослободивши се греха, човек неминовно схвата да све може у Христу – јер Он ће му ту дати потребну снагу. Апостол Павле каже да је без Христа и Његове

Божанске науке човек немоћан да се суочи са грехом и да ступи у борбу са самим собом, да би превазишао оно грешно стање у коме се налази, и да би постао нова

твар. Отуда апостоли, не само што су сведоци Христове истине, показују да је и обичном, простом човеку могуће да дође до познања Истине и да ће, живећи њоме, постати слободни и просветљени.

Већина апостола били су галилејски рибари, неуки људи који нису били оптерећени светским знањима, у чијим срцима није било сујете и за гордости те, у тренутку када их је Господ Исус Христос обичним речима позвао да пођу за Њим, они су остављали све и полазили. Ништа им Господ, браћо и сестре, није обећавао, ни славу, ни власт, ни моћ, него напротив, обећавао им је да ће бити гоњени и да: „долази час када ће сваки ко вас убије мислити да Богу службу приноси“ (Јн. 16,2). Али они, видевши ту безграничну љубав у очима Господњим, схватили су да пред собом немају човека – него имају Богочовека. Зато су спремно остављали све и полазили за њим. Наравно, било је међу апостолима и високоучених људи, пре свега Апостол Павле; и свети апостол и еванђелист Лука, кога данас прослављамо, био је лекар и сликар, а који је упознавши се са истином Христовом, све своје умне и духовне квалитете ставио у службу човеку, а самим тим у службу Господу Исусу Христу. Зато Црква Христова ставља пред нас примере ових Божијих угодника, да бисмо могли, угледајући се на њих, као што су се они угледали на Христа, да се приближавамо Христу и да узрастамо из силе у силу идући на путу спасења. Зато Исус у једном тренутку каже: „Хвалим те, Оче, Господе неба и земље, што си ово сакрио од премудрих и разумних а открио простима. Да, Оче, јер је тако била Воља Твоја.“ (Мт. 11,25-26). Открио је Истину Своју скромним, једноставним људима, у чијим срцима није било места за гордост, за сујету, јер тамо где је гордост, тамо где је сујета, нема места за Господа, јер такав човек се више узда у себе него у Творца свога, у Бога свога.

Данас прослављамо и светог Петра Цетињског, великог Божјег угодника, човека који је, живећи на земљи, показао и указао на то да је могуће господарити над једним народом, а у исто време бити светог живота. Он је схватио оно што су пре њега схватили Немањини, да су владари ту да служе своме роду, а никако да дозволе да народ служи њима. Када се те улоге помешају, браћо и сестре, онда долази до хаоса, онда долази до тога да човек не зна где му је право место и шта му ваља чинити. Свети Петар Цетињски јесте оличење правог владара, духовног и државног поглавара који је знао да правилно води и да правилно руководи својим народом који му је Бог дао на чување.

Нека Господ молитвама светог Петра Цетињског и светог апостола и еванђелисте Луке све нас утврди у својој Истини да бисмо могли, славећи њих, да прославимо Једнога Бога у три Лица, Оца и Сина и Светога Духа, сада, свагда и кроз све векове векова. Амин.

РОД ДОСТОЈАН ПОКАЈАЊА

Покајте се, јер се приближило Царство Небеско.
(Мат. 3,2)

Данашњи дан, браћо и сестре, посвећен је Светом Пророку, Претечи и Крститељу Јовану, за кога Господ каже: „Ово је онај за кога је писано: „Ево, ја шаљем анђела свога пред лицем твојим који ће приправити пут твој пред тобом... Јер вам кажем: ниједан између рођених од жена није већи пророк од Јована Крститеља.“ (Лк. 7,27-28). Између осталог, јер је једино он руком својом могао да покаже и дотакне Онога Чији је долазак пророковао.

Међу личностима јеванђељским, које окружују Спаситеља, личност Јована Крститеља заузима сасвим посебно место: по начину доласка на свет, по начину живота у свету, по улози крштавања људи за покајање, крштења Месије, и по свом трагичном одласку са овог света.

У време када се сматрало за велику казну Божју ако неко нема деце, Свети Јован измољен је усрдним молитвама својих родитеља. И, да би Господ пројавио значај сталних и упорних молитава, молитвеног благодарења и захваљивања Њему, ради свега и за све, у позним годинама даје Захарији и Јелисавети великог, највећег рођенога од жене, одмах после Дјеве Богородице, онога који је дошао да поравна стазе, да припреми пут за долазак Господа Исуса Христа – Његовог Претечу, а потом Крститеља Јована.

По смрти родитеља свети Јован се за своју узвишену мисију припремао у Зајорданској пустињи. Говорећи о томе како је дете Јован уопште могло да преживи сурове пустињске услове, без воде и хране, Св. Јован Златоусти, сматра да се томе не треба чудити. Јер Онај који га је одвео тамо, Он га је и чувао. Тамо је растао духом, тамо је могао, предајући се молитви, у уздржању и посту, да припреми себе и онако неустрашиво почне да проповеда Реч Божју, да позива на покајање и указује на његов значај. Сам Господ, због чистоте његовог живота, како каже *Свето Писмо*, назива га „анђелом Својим“, а не смртним човеком.

Када се испунило време Јован је почео своју мисију у свету. Крштавао је водом. Погружавање у воду означава умирање греху, а излазак из воде, оживљавање за прави живот. И када је јеврејски народ приступао, са жељом да буде крштен, Јован је осећао духом својим да они не доживљавају морални и духовни преображај, зато им каже:

„Породе аспидин! Ко вам рече да бежите од наступајућег гнева? Родите најпре род достојан покајања!“ (Лк. 3,7-8).

Речи Претече Господњег, браћо и сестре, ни данас не губе ништа на тежини и значају – јер, да бисмо могли да следимо пут Христов, да бисмо могли да идемо обасјани светлошћу Његове истине, потребно је да и ми родимо род достојан покајања, да умремо греху и оживимо за живот вечни. Потребно је да променимо

себе, потребно је да се оставимо грешних навика, грешних дела, помисли, осећања и да почнемо да живимо у страху Божјем и побожности, да почнемо да живимо јеванђељски, да покажемо да је могуће ту истину применити у свакодневном животу.

Зато апостол Павле каже да ноћ пролази и да долази дан, и да се тек сада суочавамо са истином, са истином Богочовека Христа. На тај начин се указује на нерскидиву везу између *Старога* и *Новог Завета*, јер Свети Јован Крститељ стоји на граници између њих. Он представља испуњење старозаветног Закона и најављује почетак *Новог Завета* – који се рађа доласком Христа, што каже речима: „Старо прође, гле, све ново постаде“ (2.Кор. 5,17); да би Христос додао:

„Не мислите да сам дошао да укинем Закон или Пророке; нисам дошао да укинем него да испуним“ (Мат. 5,17).

То значи да је испуњавање старозаветног закона припрема старозаветног човека за долазак Месије, да би касније људи лакше могли да прихвате јеванђељску, Христову истину, и да би могли да живе по њој. Зато апостол Павле наглашава потребу да не осуђујемо једни друге, да не будемо искључиви у свом начину размишљања, да они који су јаки не осуђују оне који су слаби, него да се радују радошћу Христовом када неко од тих слабих пожели да пође Христовим путем, и труди се да роди род достојан покајања. Апостол још наставља – да је веома битно да у расправама не намећемо своје мишљење, него да поштујемо туђе. Ето, браћо и сестре, Апостол је то рекао давно, а као да је говорио о овом, данашњем времену. Јер и ми се понашамо тако: не поштујемо туђе мишљење, не поштујемо туђу личност, не поштујемо туђу слободу. А Господ је казао: „Ако хоће ко за мном да иде, нека се одрекне себе, и узме крст свој, и пође за мном“ (Мат. 16,40; Лк. 9,24; Марк. 8,34)

Господ не наређује, Господ само казује на потребу да се, својом слободном вољом, одрекнемо себе и пођемо за Њим. Или, када говори оном богатом младићу који је испунио старозаветни закон, испунио сва правила прописана старозаветном човеку преко Мојсија, каже: „Ако хоћеш савршен да будеш, иди продај све што имаш и подај сиромасима, и имаћеш благо на небу, па хајде за мном“ (Мат. 19,21). Од те речи младић оде кући жалостан јер беше веома богат.

Није проблем, браћо и сестре, у материјалном богатству, него је проблем у нашем односу према вредностима које поседујемо. Ми морамо увек да имамо на уму да све што имамо јесте дар љубави Божје. Све је Господње, браћо и сестре, и небо и земља, целокупна творевина, као и сам човек, наравно. Али је потребно да то сагледамо својим духовним очима, да пожелимо да променимо себе, да сваким даном рађамо род достојан покајања, да се у сваком новом дану одричемо неке своје слабости, неке своје мане, лоше мисли, зависти, свадљивости, нетрпељивости, непоштовања других људи и да, уместо тога, у наша срца усадимо оно што је добро, племенито, узвишено – тада ћемо бити обасјани светлошћу *Јеванђеља*, и доказати да јесмо Господњи. Тек тада ћемо осетити оно што су осећали светитељи, сви Божји људи који су, чистећи себе од греховних прљавштина, успели да проникну у тајну богопознања и тајну себепознања.

Стога, да би спасене биле душе наше, прибегнимо Светом пророку, Претечи и Крститељу Јовану, имењаку благодати, ономе који се удостојио да додирне главу Цара Христа, Јагњета Божјег, и молимо га да нас подигне пале, макар и у једанаести час, да обнови душе наше покајањем, као другим крштењем. Да нас очисти и уведе тамо где ништа нечисто не улази, у Царство Небеско.

Амин!

ЗА СРПСКИ НАРОД

*Неће одбацити Господ народа својега, и
достојања својега неће оставити.*

(Пс. 94,14)

Сабрали смо се у овом светом Храму да принесемо наше молитве Живоме Господу, да за наш српски народ принесемо молитве свим српским Светитељима и пре свега Светом Великомученику косовском, Кнезу Лазару¹. Јер једини начин да се да прави одговор на ово што нам се догађа јесте приношење молитава. Проповедајући своје Божанско Јеванђеље Господ је рекао: „А сви који хоће побожно да живе биће гоњени“ (2.Тим. 3,12), дакле, свако ко хоће да живи сагласно вољи Божијој и свако ко хоће да јеванђељску истину Богочовека Христа преточи у свој свакодневни живот, јесте и мора бити спреман на гоњење и на прогон. Али у исто време треба да имамо на уму и ове речи Господа Исуса Христа: „У свету ћете имати невољу; али не бојте се, јер ја надвладах свет“ (Јн. 16,33). Његова победа јесте залог и наше победе. Његово *Јеванђеље* јесте доказ да ћемо и ми, уколико будемо живели саобразно Његовој Божанској вољи, победити у овом свету, онако како то Апостол Павле каже: „Добар рат ратовах, трку заврших и венац славе задобих.“ (2.Тим. 4, 7).

Наш православни народ је безброј пута био пред судбоносним избором, морао је да се определи. Од Светога Кнеза Лазара, који је знао да све оно што је временом јесте пролазно и који је чврсто веровао да оно чему нас учи Господ, чему нас учи Црква Христова, обезбеђује човеку живот који траје вечито. Да живот прожет страхом Божијим доводи човека до мудрости, и омогућава да још овде на земљи осети присуство Божије, оствари заједницу са Њим, да би свагда са Њим био и у вечности. То је једини пут којим треба да ходимо да бисмо могли да одолимо свим искушењима са којима се суочавамо и као народ и као појединци. Ово је прави пут. Ви који представљате будућност српску - добро је да сте вечерас овде у Храму Божијем, уместо на улици.

Сада је тренутак да се сетимо невероватних прогона кроз које су пролазили хришћани у првим вековима хришћанства. Њихово страдање представљало је

¹ Беседа ученицима свих крушевачких школа и верном народу на молебалу за Србију, у цркви Лазарици, 21. 2. 2008. године.

погодно тло за стварање и рађање нових следбеника ове божанске, узвишене науке. И увек је тако. Наш народ пролазио је кроз Голготу у више наврата. Мислили смо и веровали да је 1999. година непоновљива, да је то крај нашег страдања, да смо се коначно отрезнили и пошли правим путем. Међутим, врло брзо смо то заборавили и почели да живимо као да се ништа није ни догодило. И ево, сада поново пролазимо кроз страдање. А једини пут да савладамо ова искушења, и као појединци и као народ, јесте да променимо себе на боље, да будемо сведоци Христове истине, да будемо спремни да испунимо реч коју нам увек у оваквим тренуцима упућује свети патријарх Павле – "Будимо људи!" У тој једноставној реченици, драга децо, налази се одговор на сва животна питања. У тој једној јединој реченици сажето је целокупно *Јеванђеље*. Она нам казује шта нам ваља чинити да будемо народ Божији, да будемо достојни и тренутка у коме јесмо и да победа буде наша. Победа, да - она духовна, она морална, јер у овом часу тешко је борити се против онога који је на страни зла и који је многоструко надмоћнији. Зато су ту спасоносне речи Христове, имајмо их увек на уму: „У свету ћете имати жалост; али не бојте се, ја сам победио свет.“ (Јн. 16,33). Та Христова Истина нека обасја све вас овде присутне и све оне који су остали у својим домовима у заједничкој молитвеној жељи - да наш напаћени народ на Косову и Метохији, и свуда где православни Срби живе, буде ослобођен од наступајућег гнева, да буде заштићен свемоћном руком Божијом, да буде под заштитом Светог

Великомученика косовског Лазара, па да опет, ако Господ тако хоће, из свега овога извучемо јасне поуке и увидимо шта нам ваља даље чинити. Да је било среће и више памети, да смо много раније били окупљани и једнодушни у молитвама, сигурно да до свега овога не би ни дошло. Али никада није касно да се обратимо

Господу за помоћ и да коленоприклоно молимо све Србе Светитеље и све светитеље да буду наши заштитници пред престолом Свемогућег Оца нашега Небеског.

Посебне молитве упутимо Мајци Божијој, која најбоље зна шта је прави, истинити бол, која је претрпела страховите патње гледајући Сина свога на крсту и отуда је тако брза и спремна да чује молитве њој упућене, и да учини по речи нашег мољења. Нека буде благословено ово вече у које смо се сабрали и потрудили да наше мисли буду јединствене, наше жеље да се слију у једну једину жељу, наша хтења да буду једно једино хтење - да Господ помогне нашем напаћеном народу да се ослободи од овога ужаса у коме се налази и да покажемо свима да и те како умемо, на прави начин - духом и истином - да се боримо за свој народ.

Нека је благословен, и узвишен, и свети, овај тренутак у коме смо се сабрали да заједно принесемо наше молитве Живоме Богу.

Бог вас благословио и живели на многаја љета.

ГОРЕ ИМАЈМО СРЦА

КОЈИ СУ ЖИВИ У ГОСПОДУ

*Мртав беше и оживе;
Изгубљен беше и нађе се.
(Лк. 15,32)*

Када Свети Григорије, Нисијски епископ, пише о својој сестри Макрини, устеже се да говори о њеном начину живота, њеним подвизима и чудесима која је чинила. Објашњавао је то тиме да не жели да буде виновник неверовању или сумњи слабих људи. Овај велики Божји угодник тако покушава да заштити људе који немају довољно снаге у себи, који немају довољно вере у Живога Бога, да не би он био одговоран због њиховог неверовања када им буде изложио чудесан живот и дело своје сестре.

Много је људи, браћо и сестре, који немају снаге да верују у Живога Бога и Његове свете, а имају веру у мртву природу, у некакве догађаје и доживљаје из живота. А само они који верују у Господа јесу живи душом својом и живи духом својим. То их снажи да извршавају закон Божји, да се приближавају извору живота, саме Господу. Онај који не верује у Бога, који верује више у творевину него у Творца, тај показује да је мртав душом својом. То добро видимо из јеванђељске *Приче о блудном сину*, када блудни син, схвативши да је погрешно што је расточио своје имање, живећи развратним животом, и када је видео где се налази, долази на једину спасоносну идеју и каже: „Устаћу и идем оцу своме, па ћу му рећи: оче, сагрехих небу и теби; И нисам достојан да се назовем сином твојим: прими ме као једног од најамника“ (Лк. 15,18-19).

Наравно, отац га не прима као најамника, прима га као сина. Његов старији брат, пак, када је чуо шта се догодило, не жели да учествује у веселју које је отац припремио зато што му се млађи син вратио. И на то му отац каже:

"Требало се развеселити и обрадовати, јер овај брат твој мртав беше и оживе; изгубљен беше и нађе се" (Лк. 15,32).

Јер за све оно време које је млађи син провео изван очевог дома, живећи у разврату и расточивши имање, не мисли се само на материјална добра, него и на духовно богатство којим га је Господ обдарио а он протраћио, и на физичко здравље које је нарушио. Зато његов отац каже да: "мртав беше и оживе, изгубљен беше и нађе се". Млађи син, онога тренутка када је схватио тежину греха, када је схватио тежину богоотпадништва и богоодступништва и пожелео да се врати оцу, на чудесан начин постаје жив, и то жив за живот вечни.

Ето, о томе нам говоре Божји угодници, Божји светитељи, о томе нам говори *Свето Писмо*, особито Свето *Јевађеље*, о томе нам говори и целокупно богослужење у Светој православној цркви – да само онај који верује, ако и умре, живеће. Онај који верује у Живога Бога може да буде причасник вечнога живота и још овде на земљи оствари заједницу са Богом. И то, пре свега, кроз Свету тајну причешћа, када, примивши Тело и Крв Господа Исуса Христа у себе, доживљава да на чудесан начин у њему васкрсне све оно што је добро и племенито. Ништа није узвишеније од причешћа, од кога као од огња бежи сваки грех, сваки злотвор, свака страст.

Светитељи су најбољи доказ да је прави живот једино у заједници са Богом. Они не само што чине чудеса за време свог земаљског живота, него и када из овога живота пређу у онај вечити, настављају да буду заступници наши пред престолом нашега Оца Небеског, и да чине чудеса.

Један од највећих јесте Свети пророк Илија. У једном тренутку, када је видео да многи у Израилу одбацију веру у правога Бога, кога је проповедао он и други старозаветни пророци, и да су наставили да верују у бога Ваала, он се обраћа Господу и каже да, осим њега, нико није остао који није приклонио колена Ваалу: „Ревновах веома за Господа Бога над војскама; јер синови Израилеви оставише завет Твој, твоје олтаре развалиште; а ја остах сам.“(1.Цар. 19,14). Њему се чинило да у том мраку духовном он представља једну једину светлу тачку коју тама богоодступништва не може да обузме; на шта му Господ каже: "оставио сам у Израелу седам хиљада који ниједан не савише колена пред Ваалом, нити га устима својим целиваше" (1.Цар. 19,18). Наравно, овде није битан тачан број него оно о чему Господ говори. Како Илија није знао за оних седам хиљада, тако и ми не познајемо срца и душе других људи и када нам се чини да су сви отишли са правога пута, са пута спасења, у ствари, бројни су они који верују на прави начин. Много је оних који, у тајности свога срца, приносе чисте молитве Господу – по планинама, по гудурама и пешчарама и другим забитима. Зарад њих и постоји свет и зарад њих Господ даје могућност свима нама да исправимо своје животе. Пророк Илија чудесима потврђује да је једини Живи Бог онај у кога он верује и да је Његова воља залога вечнога живота. О његовој величини и значају сведочи и то што је, приликом Преображења Господа нашег Исуса Христа на гори Тавор, један од присутних био и он. То је недвосмислени знак, браћо и сестре, да је Илија остао жив за живот вечити зато што је веровао у Живога Бога и он представља путоказ којим треба ми да ходимо. Јер, ма како нам се чинило,

у неким тренуцима, да је свет кренуо у неком погрешном правцу, да се одваја од Бога, ипак треба да имамо на уму речи које је Бог изговорио Илији. Он их је на тај начин упутио свим људима у свим временима – да има оних који искрено и истински верују у Господа, који слушају глас *Јеванђеља*, глас Цркве Христове.

Нека би нам Господ Бог дао снаге да увек идемо правим путем, да верујемо у Живога Бога, да бисмо и ми заједно са Светим пророком Илијом и са свима светима били настањени тамо где је радост вечнога живота, у заједници са Оцем и Сином и Светим Духом, сада, свагда и кроза све векове векова. Амин!

МАЛОВЕРНИ, ЗАШТО ПОСУМЊА?

Учитељу, спаси ме!
(Мат. 14,30)

После првобитног пада наших прародитеља, човеков живот на земљи није ништа друго, него борба против грехова и искушења, против свега онога што га је одвојило од вечне истине и првобитног заједничарења са Господом. И што га и даље спречава да још овде на земљи започне повратак у Очев загрљај.

Наша света вера нас учи том повратку, како бисмо поново задобили достојанство и вазда са Господом били. Током сваке Божанске Литургије, и других служби, Црква износи пред нас поуке из *Јеванђеља*, да бисмо лакше могли да схватимо смисао нашег земаљског живота, и да бисмо лакше могли да обавимо толико потребну припрему за живот будућега века.

У данашњем *Јеванђељу* Господ нам казује да човек мора много пажње да посвети својој души и свом унутрашњем оку, јер: „Светиљка телу је око. Ако је око човеково здраво, све ће тело твоје бити светло. Ако ли је око твоје кварно сво ће тело твоје бити тамно. Ако је, дакле, светлост која је у теби тама, колика је тек тама!“ (Мат. 6,22.23). Када је тама коју осећају они што су у немогућности да виде светлост, која обасјава свет, каква ли је тек тама о којој говори *Свето Писмо*, а која је припремљена за ђавола и за оне који се његовој вољи покоравају! Но, наравно, да би човек могао да схвати потребу за здрављем ока, пре свега ока душе, то мора да схвати разлику између врлине и греха, између истине и лажи, између онога што води богопознању и онога што води на странпутицу. И зато морамо имати на уму речи Господа који каже да ће доћи време када ће они који нас гоне мислити да Богу службу чине! Они

ће мислити онако како су мислили гониоци праве вере, кроз целу историју рода људскога – да чине Божју службу, да се боре за истину, а, у ствари, директно устају против истине и против самога Богочовека Исуса Христа. Онога који је дошао на свет баш због тога – да покаже човеку пут који води од земље ка небу, да би могао да се врати, да задобије оно достојанство које је имао пре него што наши прародитељи учинише грех. Господ је показао пут опредељења: „Нико не може два господара служити; јер или ће једнога мрзети, а другога љубити; или ће једнога држати, а другога презирати. Не можете служити Богу и мамону“ (Мат. 6,24).

Готово да никада није била изражена толика жеља да се направи равнотежа између служења Богу и мамону, између служења два господара, као што је у нашем времену, браћо и сестре. Толико жеље за компромисом, колико је само постала та реч популарна у савременом свету, а толико је погубна и колико је штетно за човекову душу и духовни живот оно што она означава. Погубна је и за његово тело, и све материјално чему тежи оведе на земљи. Из једног јединог разлога – што човек нема довољно поверења у Бога, него се узда у себе. Узда се у своју памет, у своју науку, у своју технику, у оно што је творевина човекова, а нема поверење у Онога Који је створио небо и земљу, све видљиво и невидљиво. И износи своје планове, и брине, иако нас Господ опомиње да је наша брига узалудна. Шта може човек да учини бринући се? Ништа! Не може да придода ни један лакат расту своме, не може да спречи да једна длака опадне са главе његове. Ако ни врабац не пада са дрвета без допуштења Божјег, и ако Он промишља о птицама, које нити жању, нити сеју, па ипак свега имају у изобилју – како онда неће да промишља о човеку, круни Свога стварања. И ту додаје Господ ону толико познату и толико понављану реч: О, маловерни! Изобличава човека због маловерја, а не због неверја, јер човек увек верује. Ако не верује у Бога, верује у некога другога, или у нешто друго. Тек, вера је увек присутна, јер, немогуће је живети без вере.

Тачно је да је знање и те како потребно, да би човек схватио Христову истину, да би могао на прави начин да Му служи, али увек морамо имати на уму да је покретачка снага, да је основа човековог живота и физичког и духовног – вера. Изванредна потврда, и сликовита, јесте пример апостола Петра, који, на заповест Господњу, по води ходајући као по сувом, полази Њему усусрет. И хода све док није почео да размишља као човек – како може потонути. Тада стварно и почиње да тоне. И у критичном моменту сети се...позива Господа – Учитељу, помагај! И Бог је помогао, пружа му руку, са речима – Маловерни, зашто си посумњао?

Не каже Господ да је Петар безверан, него само маловеран, односно, да нема довољно јаку и чврсту веру у Живога Бога. Ако Господ промишља и о трави, која данас јесте а сутра се у пећ баца – да је тако прекрасно обуче у величанствене боје, које никада ни један сликар не може да ослика, како да не брине о човеку? Но, наравно, ми пре свега треба да знамо шта хоћемо, шта желимо! Да ли желимо да служимо Христу или, пак, желимо да се клањамо ономе чему се свет клања? Да ли желимо да иштемо најпре Царство Небеско и силе Његове; јер зна Бог остало шта нам треба и даће нам, као што даје свој Својој творевини. Или, пак, хоћемо да

промишљамо о материјалним добрима која остају иза човека, када пође из овог живота.

То су дилеме које пред нас ставља данашње *Јеванђеље*, браћо и сестре. У исто време нуди и одговор, за све људе и у свим временима – да треба да имамо много веће поверење у Бога него што имамо. Да имамо много више љубави према Богу и према ближњима, да од испуњавања закона Божјег зависи и мера љубави наше. Од наше спремности за пожртвовање зависи колика ће се божанска благодет свише излити на нас. Апостол каже – Има, може да се нађе човек који ће за пријатеља да пострада; за праведника можда; али ко ће уопште за човека да пострада? Наравно, пострадао је Један за свагда, Господ наш Исус Христос, узевши наше грехе и грехе целог света, све наше слабости, да бисмо се раном Његовом ми исцелили. Човек још може себи да дозволи да да ближњему своме нешто што је материјално, али како то рече једном приликом Његово Блаженство Архиепископ Охридски Јован, када је у питању живот који је непоновљив у овом облику, тешко да је ко спреман да га положи за другога. Јер не постоји дупликат, живот на земљи је један једини и отуда потреба да га сачувамо...Али не за себе, него за Господа, за ближње своје. И онда ћемо схватити суштину речи Христових, да онај ко хоће да сачува живот изгубиће га, а ко изгуби живот свој – вере ради, *Јеванђеља* и Бога ради – Живот ће наћи.

Нека би дао Господ да и ми пронађемо свој пут за живот у вечности, да бисмо свагда са Њим били.

Амин!

МИЛОСРЂЕ И ПРАШТАЊЕ

*И опрости нам дугове наше, као што
и ми опраштамо дужницима својим.*

(Мат. 6,12)

Позивом на покајање и праштање, Господ казује шта треба да буде основа човековог живота. Наравно, темељ свега је вера, како каже Апостол: „Вера је основ свега чему се надамо“ (Јевр. 11,1). И то вера заснована на Светом Божанском *Јеванђељу* Господа нашег Исуса Христа, коју су утврдили свети Божји људи, надахнути Духом Светим, на васељенским саборима, а која се вековима проповеда широм васељене. Она вера која је достојна да роди род покајања, који ће да донесе плод у своје време. Јер, вера без дела је мртва, тек звоно које звони или прапорац који звечи (1.Кор. 13).

Шта нам је, дакле, чинити? Послушати Господа, потрудити се да веру коју исповедамо увек потврђујемо делима: „Тако да се светли светлост ваша пред људима, да виде ваша добра дела и прославе Оца нашега који је на небесима“ (Мт. 5,16).

Стога, браћо и сестре, морамо се запитати, да ли они који су изван цркве, који не верују у Једнога Истинитог Бога, гледајући животе нас који долазимо у храм на

молитву, причешћујемо се и сједињујемо са Господом – једењем Његовог божанскога Тела и пијењем Његове пречисте Крви – да ли у нашим животима могу да препознају Христа? Или звечање прапораца?

Испитујмо, стога, наш однос према ближњима, нашу спремност за праштање и милосрдна дела.

Поуку на ту тему, Господ даје и у јеванђељској причи о цару и његовом дужнику (Мат. 18, 21-35). Један човек, који је био много дужан цару, треба да врати дуг, па пошто није имао новца, цар је хтео да прода њега и његову породицу да би тако намирио дуговање. Дужник је пао пред ноге цареве, почео да га моли и преклиње за још мало времена, да сакупи новац, а цар, не да му даје још времена, него му опрашта дуг. Но он, уместо да буде благодаран и захвалан, и да то делом и покаже, чим сrete свога дужника, који му је дуговао безначајну суму, затражи да му одмах врати, и не само то, но: „ухвати га и стаде га давити говорећи: „Дај ми што си дужан!“ (Мат. 18,28). Његов другар пада пред њим на колена, молећи да му да времена да би вратио, но он не пристаје на то, него га баца у тамницу. Другови њихови, видевши то, а знајући шта је цар учинио првом дужнику, одлазе и кажу цару шта се догодило. Цар позива свога слугу и укорава га зато што је зао, јер њему је опроштен велики дуг, а он тражи од свог друга безначајну суму: „И разгневи се господар његов, и предаде га мучитељима док не врати све што му је дуговао“ (Мат. 18, 34).

Браћо и сестре, колики смо само ми дужници Цару небеском! Пре свега због живота који нам је дао и слободе, на коју нас је позвао, због дарова физичких и духовних, због чудесног света који нас окружује, а у чијој лепоти можемо да уживамо свакога дана и још много преко тога. Али, да ли смо ми достојни тих небројених дарова!? Да ли довољно узвраћамо дародавцу за добротина која нас обасипа или, пак, свакодневним нарушавањем закона Божјег чинимо тако да дуг нимало не отплаћујемо? Или се још више задужујемо! Наравно да Цар над царевима и Господар над господарима и не тражи да му ишта вратимо. Он само хоће наше обраћање, нашу спремност да од Њега молимо опростај за скретање са правога пута, за безакоња која чинимо. И још Господ очекује да и ми будемо спремни да опростимо нашим ближњима увреде и зла која нам наносе. Јер наше безаконовање јесте дуг у износу од десет хиљада таланата, а увреде које нама наносе ближњи јесу онај безначајни, од сто динара, из наведене приче.

Колико је нас, браћо и сестре, који нисмо у добрим односима са нашим ближњим, али без размишљања, без страха што се оглушавамо о заповест Господњу, присуствујемо и учествујемо у литургији и, што је још опасније, причешћујемо се Телом и Крвљу Господа Исуса Христа. И откуда нама право, и ко нам даје то право, да тражимо да нам Господ опрости ако ми нисмо спремни да се измиримо са ближњима? Чак, у Молитви Господњој, коју читамо свакога дана, између осталог, молимо се Богу да нам опрости грехове наше "као што и ми опраштамо дужницима својим" (Мат. 6,12). И на тај начин сами себе осуђујемо, браћо и сестре! Зато увек треба да имамо смирење у срцу своје и љубав према Богу и према ближњима, па чак

и према непријатељима. Све вере у свету, почев од незнабожачких, па надаље, познавале су све врсте љубави које познаје и савремени човек, према: родитељима, земљи, отаџбини, мужу или жени, према деци. Али, хришћанство доноси нешто ново, оно нас учи да треба да волимо и непријатеље своје! Јер и незнабошци воле своје пријатеље, то је врло лако. А треба опростити и волети оне који нам зло чине: "Чините добро онима који вас мрзе и молите се Богу за оне који вас гоне" (Мат. 5,44), заповеда Господ.

Тога, браћо и сестре, ван *Јеванђеља*, ван Христове истине, нема нигде. То је оно што оплемењује и треба да оплемени сваког хришћанина, да буде испуњен божанском љубављу, да би на тај начин доказао да је разумео и применио суштину оне поруке коју носе речи Христове:

„Ово вам заповедам: да љубите једни друге као што ја вас љубим“ (Јн. 15,12)...По томе ће се познати да сте ученици моји ако будете имали љубав међу собом“ (Јн. 13,35)... „јер је љубав од Бога, и сваки који љуби од Бога је рођен, и познаје Бога. Који не љуби не познаје Бога, јер Бог је љубав“ (1.Јн. 4,7-8)

Ко, дакле, у љубави стоји, у Богу стоји. Тамо где су мржња, завист и злоба – нема места за Бога. Уколико желимо да се Господ усели у наша срца, морамо да се ослободимо од мржње и да испунимо срце своје радошћу, пре свега љубављу према Богу, према ближњима, према свему створеном.

Нека би нам Господ дао ту љубав, да Га њом познамо, и љубимо, свим срцем, свом снагом и свом душом својом. Да се, преиспуњени њоме, ни не сећамо „ситних дуговања“ ближњих. А све на славу Оцу, Сину и Светоме Духу, сада, свагда и у векове векова. Амин!

НОСИТИ СЛАБОСТИ БЛИЖЊИХ

Молите се Богу један за другог.

(Јаков. 5:16)

У посланици коју је упутио Римљанима, апостол Павле каже: "Дужни смо пак ми јаки слабости слабих носити, а не себи угађати. Свако од нас нека угађа ближњему на добро ради напретка, јер и Христос не угоди себи, него као што је писано: Ружења оних који руже тебе падоше на мене" (Римљ. 15,1-3). Управо говори о томе да они који су јаки у вери дужни су да имају разумевања за слабе, који траже истину и труде се да иду путем богопознања. Јер заједничка молитва изражена кроз љубав јаких према слабима само осведочава да живимо по јеванђељској истини Богочовека Христа и да разумемо дух *Јеванђеља* – Књиге која нам даје одговоре на сва животна

питања. Једна прича из ње говори о вери четворице пријатеља који су донели свог узетог друга да га Господ исцели. И Господ, видевши силину и снагу њихове вере која је стављена у службу ближњег, исцељује узетог. Управо је то потребно, браћо и сестре, да приносимо молитве једни за друге, да у нашем молитвеном обраћању, пре свега, тражимо спасење за друге, па тек онда за себе. Како каже Апостол, да спасавајући друге сами себе спасавамо: „Пази на себе и на науку, истрај у томе, јер чинећи ово, спасићеш и себе и оне који те слушају (1.Тим. 4,16).

Јер, ако човек размишља само о своме спасењу, а није му стало до спасења ближњих, онда, бојим се, да неће успети да изгради ни свој духовни живот а о нечему значајнијем и да не говоримо. Осетити потребу ближњих значи и задовољити је духовном храном, јеванђељском истином и молитвом. Само тако се остварује заједница у Цркви, толико потребна, и само тако, свим бићем својим, јесмо делови једнога тела коме је глава Христос. Када било који део тела страда онда неминовно и глава пролази кроз страдања, а ако је орагнизам Цркве задовољан, срећан и здрав, ако је сваки од чланова Цркве Христове на путу богопознања, онда је оправдано очекивање да ће и глава, сами Господ Исус Христос, бити задовољна службом коју приносимо.

У данашњем *Јеванђељу*, Господ нам наводи два примера где се испитује вера оних који очекују помоћ од Господа. Два слепа човека, чувши да Исус пролази њиховим градом, обраћају му се молитвом израженом у једном вапају, само једном крику душе:

„Помилиј нас, сине Давидов!“ (Мат. 9,27).

И када Господ испита њихову веру и добија позитиван одговор, он им даје исцељење. Не само што су прогледали телесним очима, браћо и сестре, него им је дао и духовно исцељење, јер им је указао на суштину стања у коме су били и узрок који је довео до њихове опаке болести. Указао је на грех као узрок њихове патње.

Одмах потом пред Господа бива доведен човек, нем и бесомучан, да би и њега исцелио. И наравно, опет испитавши веру његову, исцељује га али га прво ослобађа од дејства духа зла, од самога сатане. Неми је затим проговорио. И ту се види, браћо и сестре, да је узрок несреће овог човека био у опседнутости духом зла, самим сатаном, и оног тренутка када га је Господ ослободио од дејства нечастивих сила, он је почео говорити, славећи и хвалећи име Божије. И оној двојици слепаца и овом бесомучном човеку, Господ заповеда да иду и да не говоре никоме шта им је учинио (Мат. 9,27-34). Но, они по слабости своје људске природе, и из жеље да своју радост поделе са ближњима, одмах објављују да нови Учитель, Који проповеда Божанску науку, све потврђује и чудесима која чини; јер, ево, њих је исцелио.

Из ових примера, браћо и сестре, види се колико је вера моћно и премоћно оружје у борби са свим искушењима кроз која човек пролази. А види се и колико је потребно да човек буде трпељив и стрпљив у подношењу свих невоља које га сналази за вереме земаљског живота, да увек има чврсту и непоколебљиву веру у Живога Господа, да ће га он исцелити и ослободити од свих патњи и да може осетити заједницу са Господом још овде на земљи.

Када је ношење бремена ближњих у питању Господ, устима Апостола, још каже: „Ружења оних који тебе руже, на мене падају“.

Ако неко говори лоше о члановима Цркве Христове, ако препознаје грех ближњег свог а нема довољно снаге и жеље да препозна свој, и да се ухвати у коштац са својим слабостима, манама и недостацима, увек треба да има на уму ове речи Господње. Сва ружења упућена члановима Цркве, ако су упућена због тога што верују у Богочовека, што су на путу богопознања, падају на самог Христа. Онда и ми такво бреме ружења, а које нам је Господ дао да носимо, са лакоћом носимо, јер нам Он помаже у томе.

Од чланова Цркве очекује се да су јаки у вери, да помажу слабовернима, да би они видевши нашу веру, љубав, смирење и стрпљење, могли у нашим животима да препознају Христа. Заиста, на члановима Цркве је велика одговорност, браћо и сестре – све оно што ми чинимо, гледају и небо и земља! Небеске силе гледају са циљем да нас подрже у добру, да бисмо, утврдивши се у њему, могли да идемо путем спасења; а они на земљи посматрају наше животе да би нашли оправдање за своје грешке и недостатке. Тако умирују своју савест, говорећи:

„Па ево кад видим ко све долази у цркву, онда је сасвим оправдано што ја тамо не идем!“

Браћо и сестре, увек треба да имамо на уму да Господ промишља о сваком људском створењу, да нас воли неизмерном љубављу, опомиње да се и сами тако међу собом односимо, да не гледамо трун у оку брата својега, јер у свом, можда, имамо брвно. Даје да сунце греје и лоше и добре. Црква прихвата све људе! Па, зар да не испуњава заповести Његове!? А „Писмо је посведочило да је сваки човек грешник“ (Гал. 3,19). Свети Николај Жички, говорећи о томе, каже да долазе у цркву два човека, два грешника – са једном једином разликом – што један није свестан греха, а други је свестан своје болести. За то је најсликовитија јеванђељска прича о царинику и фарисеју.

Фарисеј долази у храм, и, несвестан да сам себе хвали и тиме се горди, обраћа се Господу:

„Боже, хвала Ти што нисам као остали људи: грабљивци, неправедници, прељубници или као овај цариник. Постим двапут у седмици; дајем десетак од свега што стекнем“ (Лк. 18,11-12).

А цариник, свестан болеснога стања свог духа и ума, у смирењу и скрушености, моли се Господу простим речима:

„Боже, милостив буди мени грешноме! (Лк. 18,13)

И, по речима Христовим, управо он одлази кући својој оправдан.

Ми, које је Господ, милошћу својом, довео у храм Свој, треба да знамо да ћемо бити оправдани ако се понашамо попут цариника, у коме је, у једном тренутку дошло до преумљења, те почиње да има ум Христов. Све мери Христом и испитује Христом, исповеда се и моли Христу.

Нека Господ буде милостив и нама грешнима, нека нам да снаге да увек можемо да будемо сведоци Његове Божанске истине, и да нас поучи како да помажемо потребитима и поучавамо слабе у вери. И, кад је потребно, помогнемо им да носе своје бреме, по заповести Хосподњој, а речима Апостоловим: „Носите бремена један другога, и тако испуните закон Христов.“ (Гал. 6,2) Амин! Живи били и благословени на многаја љета.

ВРЛИНА ПОСЛУШАЊА

На реч Твоју бацићу мрежу.
(Лк. 5,5)

Ако отворимо било које житије, било кога од светих отаца, браћо и сестре, видећемо да они посебно указују на врлину послушања. Свети оци наглашавају да је послушање важније и од поста и молитве. Јер, вежбајући се у послушању, човек побеђује сујету и гордост, учи се смирењу, и тако задобија врлину из које проистичу све остале. Свети оци тврде, с правом, да је смирење мајка свих врлина, таман толико колико је гордост мајка свих грехова.

Погледајмо то на примеру апостола, браћо и сестре. Они су, с обзиром да су били обични рибари, улагали велики труд у свом послу. Једном, на Генисаретском језеру, Господ улази у њихову лађу, и после одржане проповеди окупљеном народу, заповеда им да изађу на језеро и баце своје мреже. Тада му апостол Петар каже: ”Учитељу, сву ноћ смо се трудили и ништа не ухватисмо, али на Твоју реч бацићу мрежу“ (Лк. 5,5). Послушавши свог Божанскога Учитеља, они бацају мреже и улов је био толики да су се мреже готово подерале. Исто језеро, исти риболовци, исти труд и усрђе са којим су, и иначе, приступали том послу, а на реч Исусову, улова је било и превише, за разлику од претходне ноћи. Шта се десило? Послушали су Онога за Којим су пошли – на само једну једину Његову реч. Не знају ко је Исус, него су само чули Његову науку и препознали Га својом душом и својим срцем. Они нису били оптерећени књишким знањима, него су отворена срца препознали љубав која је зрачила из сваке речи коју су чули. И отуда, без размишљања, спремни попут свете Дјеве Марије – да, на реч архангела Гаврила, испуни вољу Господњу, и они постају слуге Његове. Исто чине сви праведници, у свим временима.

Управо то послушање, то стрпљење и спремност да се и ми одрекнемо себе и да узмемо крст свој и пођемо за Христом, јесте сигуран пут који омогућава остваривање заједнице са Њим.

То је та крсна симболика, примењена на живот сваког човека понаособ. Недеља после Крстовдана говори о значају и о сили коју крст у себи има. И подсећа – на одрицање од себе, драговољно узимање личног крста и ход за Христом. Шта

значи одрећи се себе, браћо и сестре? Значи – одрећи се свога греховнога ја, одрећи се своје воље и сујете, својих ситних тежњи и жеља, једном речју, одрећи се греха - послушати. То значи – облачење себе у врлине и добра дела. Облачење себе, пре свега, у љубав према Богу а онда и према свему створеноме и само такво ношење крста је спасоносно. А онај који на тај начин поступа зна да, у ствари, не носи он крст, него крст носи њега. За то је потребно само наше свесно пристајање, односно, прихватање сопственог крста. Јер све што нам се дешава долази из руке самога Господа.

Када је послушност у питању, много можемо да научимо, браћо и сестре, из примера великих правденика *Старога Завета*. Најпознатији је пример Јова, који, и у највећим жалостима, страдањима, и болестима које га сналазе, једнако говори: "Господ даде, Господ узе. Нека је благословено име Господње." (Јов, 1,21). И чак када су га и његови највећи пријатељи наговарали да похули на Господа, да би себи прекратио муке, он до краја истрајно говорио исто.

Нама Господ не даје Јовова страдања. Даје нам друга и, ако смо спремни да прихватимо да то долази од руке Божје, онда, и када се догоде болести, страдања, патња, било која врста искушења – ми то треба да прихватамо са чврстим вером и поуздањем у Господа. Да имамо довољно послушања да то прихватимо! Знајући да Господ, као срцезналац, Онај који најбоље познаје особине бића човековога, зна најбоље шта је човеку потребно. А Он заповеда да превасходно треба тражити Царство Божје, а остало даће нам се само по себи. И у *Молитви Господњој*, коју је дао Спаситељ, сваки дан говоримо: „Да се свети има Твоје, дође Царство Твоје“. Значи, треба само да имамо мало више поверења у Господа, у Његову свету вољу и да знамо да Он заиста жели да се сви спасемо и да дођемо до позанања истине. Отуда и потреба да спремно прихватимо крст свој, да га носимо без роптања. Господ никада не допушта на човека веће искушење него што он може да поднесе! И никада искушења нису на штету човековој души и његовог духовног живота. Само на спасење!

Наша црква и истиче значај крста. Значај спремности да у крсту препознамо и прихватимо и његову хоризонталу и вертикалу. Хоризонталу, као симбол свакодневног нашег живота, са свим врстама искушења која нас сналазе и вертикалу која показује и откуд искушења, и одакле долази помоћ да се превазиђу и где води пут када се савладају. То је суштина призива који чујемо на свакој божанској литургији: "Горе имајмо срца!" Наша срца, браћо и сестре, увек треба да буду горе – у заједници са Оцем и Сином и Духом светим, Тројицом у јединици, којој нека је слава и хвала у векове векова.

Амин!

ЉУБИТИ БЛИЖЊЕ

*Све што хоћете да чине вама људи,
чините и ви њима.
(Мат. 7, 12)*

Друга највећа заповест коју Исус даје људима односи се на љубав према ближњима. Ми то знамо, схватили смо речено, а често доказујемо да нити волимо, нити разумемо наше ближње. То само говори да ми можда јесмо *Јеванђеље* прихватили разумом својим, али да је наше срце, наша душа, наш живот, далеко и од Христа и Његовог *Јеванђеља*. Јер, на жалост, много је мржње међу нама, много зависти, пакости и злобе. Много је празнословља и осуђивања. И онда не треба да се чудимо што је тако много болесних. Болест настаје због нашег нарушавања закона Божјег и погрешних односа које имамо једни према другима, што значи и према Господу. Јер ако не поштујемо једни друге, онда не можемо да говоримо о томе да имамо љубави према Богу – што је прва заповест Његова. На то нас Господ упозорава речима: „Ако ко рече: „Љубим Бога“, а мрзи брата свога, лажа је“ (1. Јн.4, 20). Јер, како је могуће волети Бога, Кога не видимо, а мрзети браћу своју коју видимо и са којима се срећемо сваки дан? Ми треба да се трудимо да у нашим ближњима препознамо самога Господа, да препознамо ону првосаздану икону по којој је човек створен. Јер, човек јесте саздан по слици и прилици Божјој. Један наш велики епископ је рекао да ми Срби имамо једну веома лошу навик у веома лош однос према ближњима, чиме радимо демонски посао, јер само демони, само ђаволи, браћо и сестре, записују људске слабости и гледају да виде што више слабости у човеку. А анђели се труде да запишу што више добрих дела човекових. Ми се, на жалост, бавимо оним чиме се баве демони! Гледамо у нашим ближњима само њихове мане и недостатке и желимо да их још више умножимо, да их увеличамо – да би ближње умањили, е да бисмо тако себе подигли и учинили већима него што смо.

То само потврђује да мањка познавање *Јеванђеља* и искрена жеља да живимо духом Христовим. И онда не треба да се чудимо што су нам често храмови празни а препуне болнице, затвори и кафане. Јер, ономе чему душа човекова тежи, то човек и чини. Ако човек воли Бога, ако жели да поправи себе и да остварује заједницу са Њим - почевши овде на земљи, да би у вечности вазда са Господом био – такав човек ће се трудити да очисти себе од греха. Такав човек знаће да се понаша као што се понашао цариник у храму, који је био свестан својих недостатака, грехова и мана, и није смео да погледа у небеса, јер су Божји престо, нити у земљу, јер је она подножје ногу Његових – него је гледао у своја прса, бијући се у њих и молио: „Боже, буди милостив мени грешном!“ (Лк. 18,14). А неће се такав човек понашати као фарисеј, који се хвалио својим добрим делима: да пости два пута у недељи, да даје десетак

свега што има и, на крају је захваљивао што није као онај цариник и остали грешници. Сетимо се да је цариник отишао својој кући оправдан!

Браћо и сестре, потрудимо се да мало више будемо окренути свом срцу, својој души и да требимо коров из њих. Да се ослободимо тог зверињака који се гнезди у нашем бићу, јер, рекао је Господ, да ће само они, који су чистог срца, Бога видети. Велики је значај покајања, јер само онај ко се искрено покаје, који искрено замрзи грех а заволи добродетел, заволи истину, биће достојан молитава које приносимо за све оне који тугују, који болују, који очекују од Бога помоћ и заштиту. И то је једини начин да нико одавде не оде постићен, него да оде оправдан, охрабрен, утешене душе. То је смисао наших молитвених окупљања у храму Божјем. Налазимо се на крају васкршњег поста, који је требало да буде време нашега приближавања Господу, јер, нема лепших од великопосних богослужења. У њима се осећа она радосна туга. Туга због грехова које чинимо, а радост због неизмерне љубави коју Господ гаји према човеку. И кад видимо ту љубав и милосрђе онда добијамо снагу да наставимо да идемо за Њим, да идемо „из силе у силу“, да себе приближавамо Богу, онолико колико је човеку могуће. Да на тај начин припремамо себе за ове дане који су пред нама – слављење свечаног уласка Христовог у Јерусалим, када му народ одушевљено пева: „Осана сину Давидову!“ и: „Благословен који долази у име Господње!“ (Јн. 12,13). Да то и сами доживимо у срцу своме, и да увек будемо у реду оних који ће песмом поздрављати и славити Оца нашега Који је на небесима. А никако да се не нађемо у реду оних који Га, за пар дана потом, предају на суд и пресуђују речима: „Распни Га, распни!“ То показује истину о непостојаности људског бића. У једном тренутку исти они који су спремни да за Христа учине све, већ у следећем окренути су нешто сасвим супротно.

Угледајмо се, браћо и сестре, на оног благоразумног разбојника који је разапет са Христове десне стране, и који, у делићу секунде препознавши да поред себе има Живога Бога, каже своме састрадалнику, неразумном разбојнику који исмева Христа: „Зар се ти не бојиш Бога, кад си и сам осуђен тако?“ (Лк. 23,40), па се обраћа Христу: „Сети ме се, Господе, када дођеш у Царству Своме!“

Нека би Господ, молитвама свих светих, примио наше молитве; да укрепи оне који од Њега траже помоћ и заштиту; да оне који су на добром путу утврди у добру и правди, а оне који нарушавају закон Божји да изведе на прави пут спасења. Да бисмо, оснажени и охрабрани, са радошћу пошли усусрет Христу васкрсломе; да бисмо заједно са Њим и ми васкрнули, односно, да би у нашем бићу васкрсло све оно што је добро, племенито и узвишено. Да бисмо на тај начин вазда са Господом били.

Нека Господ благослови све вас и да у радости дочекамо празник Христовог Васкрсења.

Амин!

ДА СВЕТЛИ СВЕТЛОСТ НАША ПРЕД ЉУДИМА

*Ко иде за Мном неће ходити у тами
него ће имати светлост живота.
(Јн. 8,12)*

У Светом Јеванђељу стоје записане речи Господа Исуса Христа које се односе на Његове следбенике, и које су једна врста опомене: „Тако да се светли ваша светлост пред људима, да виде ваша добра дела и прославе Оца нашега који је на небесима.“ (Мт. 5,16). То обавезује свакога човека који је крштен у Име Оца и Сина и Светога Духа! Да пази на сваки свој покрет, на сваку мисао, на сваку реч, на свако дело. Да се односи према сваком ближњем као према најрођенијем, чак као према себи самом. Зато, браћо и сестре, ми који словимо за верујуће људе и старамо се да живимо по заповестима Господњим, морамо стално да преиспитујемо себе, одговарајући на ово важно питање:

– Да ли неко ко не верује у Христа може, посматрајући наше животе, да у њима препозна Христа и да га исповеди као истинитога Бога?!

Бојим се, браћо и сестре, да је то готово немогуће! Јер ми се само по крштењу, по јавном изјашњавању да смо Христови, представљамо као чланови Цркве Христове, а остале наше жеље и хтења и наш начин живота и размишљања, готово да се ни у чему не разликује од оних који су изван Цркве! Бојим се да бисмо често хтели да служимо и Богу и мамону. А немогуће је служити два господара, јер човек ће једнога волети а другога мрзети, испуњавати вољу једнога, а занемаривати вољу другога. Зато морамо да направимо правилан избор и да се определимо – шта, у ствари, у животу хоћемо? Да ли хоћемо оно о чему говори Господ када каже: „Иштите најпре Царство Божје и правду Његову, а остало даће вам се само по себи... јер зна Отац ваш небески шта свакоме од вас треба.“ (Мат. 6,32-34). Или хоћемо да сами одлучујемо шта је нама потребно, да покажемо да ми боље од нашега Творца знамо шта нама треба и шта је за нас најкорисније? То су заблуде, браћо и сестре, које живот са собом носи, а Црква, као стуб и тврђава истине, јесте та која указује на једини пут који тама не може да обузме. Јер, једном за свагда Господ Исус Христос је рекао: “Ја сам светлост свету; ко иде за мног неће ходити у тами, него ће имати светлост живота“ (Јн. 8,12).

Најоданији следбеници, свети апостоли, задобили су ту „светлост живота“.

И сачували до краја и пренели свим људима у свим временима. По силаску Духа Светога, они су добили и свету и узвишену дужност да приносе молитву Господу, ломе хлеб, служе Свету божанску литургију, свакодневно причешћују себе и присутне и проповедају реч Божју. Тако је реч Божија кренула на пут до краја васељене, да би се сви људи, у свим временима, упознали са истином Христовом, да би могли да је следују. Деловањем апостолским, Црква Христова почела је да расте, те су они видели да им је немогуће да, поред тога дела Божијега, обављају још једну службу коју су до тада обављали – да брину и старају се о сиротињи. Јер тада, у првим вековима ширења хришћанства, браћо и сестре, много више се бринуло и старало о сиротињи него данас. Тада су људи сакупљали оно што је потребно онима који су у немаштини, доносили у храм Божји, на места где су се састајали и после ломљења хлеба, за трпезом љубави, све делили међу собом. На тај начин су доказивали колико им је стало до испуњавања закона Божјих. И не само то, но је свако од њих био спреман на страдање, на прогоне, на губитак свега материјалног што поседује, јер су знали да, када су са Христом – нико не може против њих. Зато, у једном тренутку, апостоли рекоше да није добро да они остављају дело Божије, а да не би занемарили бригу о ближњима, одлуче да изаберу међу хришћанима достојне људе, који ће моћи та материјална добра да деле потребитима. Није тешко погодити – да ли се видеда светлост њихових дела. Та само увећање Цркве говори само за себе, као и ово узајамно испомагање у животним недаћама. Осведочавало се, браћо и сестре, како онда тако и данас, да за сваког добронамерног човека има места у Христовој Цркви и да сваки човек јесте добродошао. Јер сваки човек представља један каменчић који треба да се угради у мозаик – прекрасну слику Царства Набескога, коме је глава сами Васкрсли Христос.

И данашњи верујући људи често упиру поглед у то прво доба, када је постојала свест о томе да, када било који део великог организма Цркве Христове болује, страда или пати, да тада пати цео организам и да пати сама Глава, односно Господ Исус Христос. То не смемо да изгубимо из вида. Трудимо се, стога, да засија „светлост наших живота“ међу ближњима, као што су светлели први хришћани, да они који гледају у нас могу заиста да поверују у Онога у Кога ми верујемо. Зато је потребно да се држимо закона Божјега и љубави Божје, да једни другима помажемо, да носимо терет једни другима, да бисмо се удостојили да са апостолом можемо да кажемо – да добар рат ратујемо, веру одржавамо и венац славе Господње ишчекујемо у будућем веку.

Амин!

ЗАХВАЛИТИ ГОСПОДУ ЗА СВЕ

*Све што дише нека хвали Господа.
(Пс. 150,6)*

Браћо и сестре, они који не промишљају о животу на духован начин кажу да, кад би сви људи имали исте услове, када би били у истом материјалном богатству, и били истог образовања, када би били изложени истим захтевима, да би се на исти начин и понашали. Не, то је велика заблуда, разголићена на Голготи, на примеру два разбојника који су били у истим условима у којима се налазио Господ Исус Христос. Сви разапети су очекивали смрт, помоћи није било ни од куда. Али, ипак, разбојник да леве стране исмева Христа, предлаже му да сам себе спасе, а благоразумни разбојник, како песма црквена каже, обраћа се свом сапатнику и каже: „Зар се ти не бојиш Бога када си и сам осуђен тако? А ми смо праведно осуђени, јер примамо по својим делима као што смо заслужили; а Он никакава зла не учини“ (Лк. 23,40-41). И обраћа се Христу речима: „Сети ме се Госпoде у Царству своме!“ (Лк. 23,42). И би удостојен да први међу људима чује речи: „Заиста ти кажем, данас ћеш бити са мном у рају.“ (Лк. 23,43). Тај тренутак свести, тај тренутак спознаје да пред собом нема обичног човека, него да пред собом има Богочовека, учинила је да разбојник, видевши очи страдалнога Христа, видевши мир са којим подноси муке и чувши молитву коју приноси за оне који га муче и злостављају, препознао је душом својом у Њему истинитога Бога. И у њему се рађа неодољива жеља да исповеди веру у Њега и да моли да га се сети у Царству Своме. Јер сада, и том разбојнику и свима око крста, било је јасно да Господ Исус Христос, када је говорио о Царству своме није говорио о царству земаљском него је говорио о Царству Небеском. У делићу секунде благоразумни разбојник са десне стране изабрао је праву ствар, определио се за Истину, определио се за следовање Христу и зато је први за Христом ушао у обећани рај.

Браћо и сестре, и сви ми смо стално пред избором. На нама је само, да спознамо свој грех, као што је поступио благоразумни разбојник, и да никада, без обзира на искушења кроз која пролазимо, не будемо поведени за оним разбојником са леве стране. А на жалост, дешавало се то многим, а чине то и људи нашега времена. Јер, много је оних који говоре свакакве неистине и о Христу и о хришћанству. Сведоци смо тога, то видимо на медијима, свуда и на сваком месту, то видимо у обичним разговорима. За многе – много су занимљивије те приче, то бунцање, него снага Христове јеванђељске истине. Зашто? Зато што се сами сатана на двоструки начин бори и против Христа и против људи који се опредељују за Христа. Прво, покушајем да их превари лажним обећањима, обећањима која нуде славу, част, богатство, положај, све оно за чим, на жалост, многе душе које се сматрају хришћанкама чезну. А ако на тај начин не може да превари човека, онда сатана започиње други вид борбе. Он се, као што стоји у *Јеванђељу*, на тренутак одвојио од Христа после кушања, али га није оставио. Исто се догађа и са људима, браћо и сестре. Он нас оставља за тренутак, да постанемо самоуверени, да мислимо да смо надвладали демонску моћ и да можемо да наставимо да живимо у миру. А онда, поново напада, исто као Господа – кроз страшне муке, кроз болове, болести, страдања, напада као што је напао и праведнога Јова, уништивши му целу породицу.

Али Јов је и у највећим страдањима, говорио је: „Нека је благословено Име Господње“ (Јов. 1,21).

Колико је међу нама, браћо и сестре, оних који су, у тешким искушењима спремни да изрекну ту реченицу коју је изрекао праведни Јов? Колико је међу нама оних који имају снагу да се суоче са истином, да заиста – не разумом својим прихвате, него срцем својим да осете – да Бог надасве љуби човека и да све чини да би спасао човекову душу? Јер, Бог не жели смрти грешнику него да се грешник обрати и да буде жив. Колико је међу нама оних који, када наиђу искушења, не поставља питање:

- Зашто баш мени, када има људи који су много гори, кад има људи који не долазе у Цркву, који се не причешћују, који чак и исмевају Христа и Његову Јеванђелску Истину? Зашто не страдају они него страдамо ми?

Али, заборављамо речи *Јеванђеља* где пише: "Због неверовања вашег" и:

„кога љуби Господ онога и кара.“ (Јевр. 12,6).

Дакле Господ се бори за сваку душу и ниједна душа није изгубљена док је у телу. Ниједна душа није остављена. Често слушамо од људи, неупућених и неутврђених у истини, како кажу: „Господ ме је оставио.“ Не, браћо и сестре, Господ никада не оставља човека! На жалост, човек често оставља Господа, јер бива преварен од оног првог варања сатане – обећавањем власти, части, сласти, а за чим човекова преварена душа чезне. Али, морамо да верујемо у *Јеванђеље*, да верујемо у Христа, да верујемо више у Њега него у себе, да знамо да нас Он воли, да Голгота потврђује неизмерну Божанску Љубав, да Голгота сведочи управо о томе да све што је значајно у историји рода људског догодило се на Голготи. Господ тада узима грехе целог света, и својих непријатеља и својих пријатеља и свих људи у свим временима. И зато с правом Ава Јустин каже да је човекова душа важнија од целокупне васељене, јер само зарад човекове душе Бог је сишао са неба на земљу, примио обличје слуге, претрпео Голготу, био положен у гроб да би својим Васкрсењем показао да ћемо и ми васкрснути. Стога морамо, браћо и сестре, да све што долази од Господа примамо са захвалношћу и благодарношћу. Нама данас, можда више него икада, фали осећање за благодарност Господу. Наравно, тога је било и раније, да не мислимо да смо ми гори од других, то је проблем са којим се човек суочава од постања. Али треба да радимо на себи! Како? Молитвом, постом и одрицањем, потпуним поверењем у Господа.

Овде треба да се сетимо примера из приче о десеторици губаваца. Господ их исцељује, и они морају да оду да се покажу свештеницима, да виде да су чисти од губе, како би могли поново да живе у заједници са другима. Тако очишћени осетили су велику, неизмерну радост, али су изгубили осећање, изгубили су потребу за захвалношћу и отишао је свако на своју страну. Једино је један Самарјанин, одбачен од свих, дошао и захвалио се. И Господ га пита: „Зар се не очистише десеторица? А где су деветорица?“ (Лк. 17,17). Потрудимо се, браћи и сестре, да будемо у реду тога једнога који се захвалио Господу. Захваљујмо се Господу ради свега и за све! Пре свега ради голготске жртве, ради највећег дара који је дао човеку, Свете тајне

причешћа, где ми једењем Његовог Божанскога тела и пијењем Његове пречасне крви обожујемо ум, а дух хранимо и доживљавамо васкрсење свега онога што је добро и позитивно унутар човековога бића, осећамо предукус оних блаженстава која су намењена онима који љубе Оца нашега Небескога и то је залога да ћемо вазда с Господом бити обасјани Његовом Светлошћу. Нека овај свети тренутак буде опомена свима нама да сваки свој покрет, мисао, дело, све – меримо Христом и испитујемо Христом.

Нека би нам Господ у томе помогао, и нека је благословено Име Господње свагда, сада и кроза све векове векова. Амин!

РУХО ЗА СВАДБУ ЦАРЕВОГ СИНА

Јер су многи звани, али је мало изабраних.

(Мат. 22,14)

Објашњавајући шта је Царство Небеско, Господ Исус Христос, у једној причи пореди га са свадбом коју цар приреди, па пошто, под разним изговорима, не дођоше они које је звао, он посла слуге своје да сакупљају све које нађу на раскрсницама и позову њих. Један од оних који дођоше не беше имао на себи свадбено рухо, те га цар упита: "Пријатељу, како си ушао амо без свадбеног руха?" (Мат. 22,12). Овај човек ништа не одговори и би бачен у крајњу тамницу.

Браћо и сестре, сви ми јесмо позвани и призвани на свадбу царевога сина. Све ми јесмо призвани у храм Божији на молитву. И када полазимо на „свадбено весеље“, у храм божији, у дом Оца нашега небескога, треба да понесемо одређене дарове. Пре свега, срце чисто и дух скрушен. Наша срца тада треба да буду испуњена смирењем и дуготрпљењем, јер само ако имамо смирење, наше душе могу бити спасене, браћо и сестре. Цар, односно сами Господ, позвао је све људе у свим временима да дођу на свадбу Његовога Сина, односно у храм Божји, на Свету божанску литургију. И као у јеванђељској причи коју смо данас чули – и данас многи налазе изговор зашто не долазе у храм, правдајући се својим обавезама. Изговарајући се великим бременом и тешким крстом који носе.

А и ми који долазимо у храм на молитву, да ли смо увек обучени у „свадбено рухо“? Да ли смо увек спремни да седнемо уз Господара и да будемо учесници трепезе Господње? Да ли смо увек спремни да приступимо Светој Чаши, да се сјединимо са Христом?

Да ли некада помислимо да ће можда Господ и нама, попут том човеку из јеванђељске приче, да каже: "Пријатељу, шта ћеш овде без свадбенога руха?" Јер сваки онај који на свакој Светој литургији није спреман да се сједини са Христом кроз Свету тајну причешћа, није обучен како треба. Бојим се да би многи од нас оћутали када би нам Господ поставио то питање. Зато, треба много времена, много

пажње да посвећујемо својој души и свом духовном животу, да себе припремамо сваког дана. Без обзира на дневне обавезе, без обзира на тежину времена у коме живимо и у коме радимо, морамо да знамо да је Господ једном за свагда, рекавши Марти, рекао и свим људима, у свим временима, и дао одговор на то животно питање: ”Марта, Марта, бринеш се и узнемираваш за много. А само је једно потребно. Али је Марија добри део изабрала који јој се неће одузети” (Лк. 10,41-42). Марта је бринула да што боље послужи Исуса, бринула о ономе што је материјално, телесно, а Марија, у скрушености својој: „седе код ногу Исусових и слушаше беседу Његову“ (Лк. 10,39) и слаже све то у срцу своје – облачи себе у свечано рухо, како би достојно присуствовала свадби царевoga сина.

Не смемо никада, браћо и сестре, да свету литургију доживљавамо као позоришну представу. Као нешто што има у себи одређену лепоту, лепо певање, поучне текстове који се читају, молитве које се изговарају. Јесте литургија све то али, пре свега, јесте наше окупљање око Свете Чаше, молитвено узношење и приношење, самих себе и једни других – саме Живоме Богу, а круна свега јесте причешћивање Часним Даровима, причешћивање телом и крвљу Господа нашег Исуса Христа, што је залога вечнога будућега живота, јер Господ је рекао:” Ко не једе тело моје и не пије крви моје, тај нема живот вечни” (Јн. 6,53).

Наравно, за то је потребно држати се правила која је Господ кроз Цркву и у Цркви оставио. Потребно је постити четири прописана поста, и то не само телесно, него и духовно. Потребно је да свакога дана себе чистимо од понеке мане или недостатака, али да срца своја не остављамо празна, него да у њих засадимо неко добро, племенито дело. Толико је много људи око нас који пате. Када смо задњи пут обишли неког болесног? Некога ко је у тамници? У болници? А то чинећи, као да смо самом Христу учинили, Који каже “Када учинисте једноме од ове моје најмање браће, мени учинисте” (Мат. 25,40). Значи, потребно је да будемо спремни да препознамо потребе ближњих наших и да знамо да, када чинимо добро ближњима својим, Господу самом чинимо. Јер то чинимо, како Он каже – Његовој малој браћи. Зато је потребно, браћо и сестре, да се трудимо да у нашим ближњима препознамо оно што је добро, оно што је племенито и оно што је узвишено. Да престанемо да гледамо само слабости, мане и недостатке других и да их само по томе препознајемо. Него, насупрот томе, да се трудимо да пронађемо у сваком човеку ону икону Божју по којој је човек саздан. Јер човек јесте слика Божје неизрециве красоте, без обзира што је рањен грехом. Тражећи икону Божју у другима, видећемо зашто је човек круна Божанскога стварања. Онда ће нам јасно бити зашто је Син Божји дошао са неба на земљу! Зашто је претрпео Голготу! Зашто је био разапет на крсту! Зашто је положен у гроб! Зашто је васкрсао! И зашто је оставио Свете тајне у Цркви својој да бисмо ми, кроз њих, још овде на земљи остваривали заједницу са Богом. То је оно о чему треба да размишљамо.

Ми долазимо и исповедамо се, кајемо се за грехове које чинимо. Али, одмах настављамо да живимо као да се ништа није догодило. Немамо жеље, немамо хтења да учинимо напор да замрзимо грех а заволимо врлину. И онда кажемо да немамо

снаге да прекинемо са грехом, а нисмо ни пробали да му се супротставимо. Нисмо молили Господа да нам да благодат с више како бисмо могли да надвладамо грех. Ми, наравно, ни не можемо то сами, али можемо благодаћу Божјом. Можемо својим смирењем и већим поверењем у Господа.

У првим временима хришћанства, док су верни били спремни да и живот свој положи за веру у једнога Бога у Три Лица, они су били и увек спремни да се причесте, да се сједине са Христом. Они су са радошћу ишчекивали тај тренутак. Другим речима, били су увек обучени у „свадебно рухо“ и спремни да буду причасници Велике Вечере. Како је време пролазило, како се љубав према Богу и према спасењу хладила, како је човек постајао опхрванији бригама, другим жељама, другим хтењима, све је мање било оних који долазе у храм. И данас је све мање оних који долазе да чују глас Божји, а све више оних који имају изговор за своје недолажење. Огроман је број оних који пролазе поред храма и немају жељу да уђу у њега. И они, као и они људи из приче, изговарају се својим некаквим обавезама, у ствари, исказују немар, нехат и небригу за своје спасење. Или, пак, правдају се недостатком вере у васкрсење и у живот вечити, што је најтрагичније.

Богу хвала, многи недељом и празником дођу у дом Божји, у дом молитве, да олакшају својој души. Да отворе своје срце и своју душу пред Господом и да, испуњени радошћу и великим духовним задовољством, оплемењени, оду дому своме да би могли да прихвате на себе обавезе које наредни дани доносе.

Покушајмо, онда, да наш ум пренесемо горе, у Царство Оца и Сина и Светога Духа, да би наше молитве биле чисте, искрене и да би наша деца и сви ми били благословени сада, свагда и кроза све векове.

Амин!

ХАЉИНА ОД ДОБРИХ ДЕЛА

По родовима њиховим познајете их.
(Мат. 7,20)

На Светој Литургији, браћо и сестре, саборно учествујемо и приносимо наше заједничке молитве Живоме Богу, да би нас Он просветио, да би очистио наша срца од греховне прљавштине. И да би нас Он припремио да примимо благодат која долази свише. Да би нас у оном тренутку када приђемо и ми, на позив да приступимо Великој Вечери, били у реду оних који имају на себи свадебно рухо. Да се не би десило, када приступамо Светој тајни причешћа и када Господ буде питао: „Пријатељу, како си ушао амо без свадебнога руха?“ (Мат. 22,12), да оћутимо, да

останемо без одговора. А наш одговор треба да буде "прекрасна хаљина" у коју се одевамо, хаљина, не од свиле и кадифе, већ хаљина од добрих дела, од добрих помисли, од врлинскога живота, хаљина по којој треба да се препозна, и да се увек препознаје, сваки православни верник.

Јер ми, браћо и сестре, хтели то или не хтели, сви јесмо сведоци Христове истине, и на нас, и у овом времену, и у свим временима, односе се речи које је Господ изговорио, а које су апостоли записали: „Тако да се светли ваша светлост пред људима да они, видећи ваша добра дела, прославе Оца вашег који је на небесима!“ (Мат. 5,16).

Трудимо се да наш живот увек буде такав да они који не верују могу, гледајући наше животе, да препознају Христа и да га прославе. Онда ћемо показати да уистину јесмо сведоци Христове истине, онда ћемо показати да јесмо достојни Свете тајне причешћа, онда ћемо показати да јесмо достојни и живота у вечности, у заједници са Оцем и Сином и Духом Светим, сада, свагда и кроз све векове векова.

Амин!

УПУТСТВА ЗА ЖИВОТ ПО ЈЕВАНЂЕЉУ

Горе имајмо срца, Љубивоје Радовић

*Идите по свему свету и проповедајте Јеванђеље
сваком створењу. (Марк. 16,15)*

Проповедање народу приликом црквених служби, посебно о великим празницима и недељом, обавеза је свештенства. Испуњавајући ту свету дужност

задату му позивом и умножавајући таланте поверене му од Господа, ево, протојереј-ставрофор Љубивоје Радовић, дарује читалаштву другу књигу својих беседа.

Традиција беседништва, усменог обраћања неким поводом, неком скупу, дуга је колико и човечанство. Према *Библији* Бог се објављивао преко пророка, који су потом проповедали народу, преносећи му Господње заповести и законе. Када се испунило време да се људима обзнани Љубав Божја, Првосвештеник Христос, Господ наш и Спаситељ, проповедао је своју науку апостолима и свима који су долазили да га слушају. Тиме је личним примером показао да је проповед незаобилазна у ширењу *Јеванђеља*. Беседа на гори (Мт. 5-7) најзначајнија је беседа која је икад упућена људима, за сва времена. И установљење Свете тајне причешћа, на Тајној вечери, пропраћено је проповедањем о узвишеним особинама Царства Божјег.

Апостоли су ту традицију наставили и редовно се скупљали на проповед и „ломљење хлеба“ – Литургију. Историја Цркве Божје почиње проповедањем. У време ширења хришћанства, народ је на тај начин преобраћан, или хришћанска вера браћена од напада. Ову праксу су наставили апостолски наследници, епископи и свештеници, до данашњих дана.

Због тога су се и свети оци на васељенским саборима позабавили овим питањем и 19. канон Шестог васељенског Сабора гласи: "Престојатељи цркава сваки дан а особито у дане Господње, поучавају сав клир и народ речима побожности сабирајући из божанског *Писма* мисли истине и расуђивања..."²

И Српска православна црква, доносећи своје законе и уредбе, налагала је: „Да свештеници обраћају озбиљну пажњу проповедничкој страни свог позива.“³ О томе како је ова вештина вреднована сведочи *Распис*, упућен почетком 20. века, којим Свети архијерејски сабор наређује: „Да се оним свештеним лицима који се у току више година буду одликовали ревношћу усменом или писменом у проповедништву по решењу Св. Арх. Сабора дарује као знак признања крст Св. Арх. Сабора. Да се у будуће и остала црквена одликовања дају првенствено оним свештеним лицима која се у проповедништву над осталим буду истицала. Да се у кондуит листи свештених лица заведе нарочита рубрика под називом *Какав је у проповедништву?*"⁴

Црквено проповедништво има своја правила, методе и специфичну сврху, сасвим се разликује од обичног проповедања и беседа било које врсте У пракси наше Цркве свештеник проповеда у току Литургије, и то најчешће на тему јеванђељског текста који се прочита на самој Литургији. Циљ је да се тај текст појасни, да се његова порука разуме како би верни, пошто пођу својим кућама, поред благослова Литургије, понели са собом и јасно разумевање Христове поруке тога дана. Јер, јеванђељски текст је, у ствари, Христова проповед, тако да Он никад не престаје да

² Никодим Милаш: *Правила православне цркве с тумачењима*, Нови сад, 1895, 489.

³ СБр. 98. јуна 1890; *Зборник правила, уредаба и наредаба...*, Београд, 1900, 61. ⁴

ЛБр. 694, од 12. јула 1907, "Распис о беседништву и одличју свештеника".

пропеда у Цркви којој је Глава. Разумљиво је онда да свештенослужитељи морају да брину о томе да та проповед не престане.

Одликујући се вештином беседништва, свештеник Лазарице протојерејставрофор Љубивоје Радовић, године 2006, објавио је прву књигу беседа *Глас вапијућег*. С обзиром на време у коме се он школовао за овај позив и добрано радио, а које није нимало било наклоњено Цркви и верујућима, ми и наслов прве књиге доживљавамо из угла неопходности поновног упућивања у истину православне вере. Сада нам, ево, даје и другу своју књигу са подстицајним насловом – *Горе имајмо срца*. Ка Господу! Што све време, током својих проповеди варира на више начина. У овој књизи нешто више пажње је посветио вери апостолској, посебно апостола Павла, који је био апостол незнабожаца. Па се, некако само од себе, намеће поређење. Време у коме прота Љубивоје служи олтару, ставља и њега и његову сабраћу, малтене у исту улогу – апостола незнабожаца. Јер је доба које је, хвала Богу, иза нас, оставило српску породицу и народ у целини, са тешким последицама вишедеценијског уништавања хришћанског морала. А другог морала нема, нити га може бити.

Када свештеник пропеда испред царских двери – то и јесте његов посао. Али, када се његове проповеди нађу сабране у књизи, онда то говори о свештенику који је учинио – корак више. Оно што је изречено унутар заједнице, и односи се на њу – одлази на пут изван те заједнице, пут непознат. Прота Љубивоје већ је прешао капију порте цркве Лазарице, у ту авантуру незахвалну, без сазнања куда, нити коме усусрет, а свакако докле год га глас његов са амвона (одштампан!) носи. Својом књигом, кренуо је ка душама о којима ништа не зна, али га слутња не вара да тамо негде оне постоје, да ће дочекати упућену реч, да утоле своју жудњу за таквим штивом. Са друге стране, истина је да овим чином, публикавањем својих проповеди, отац Љубивоје себе ставља и пред суд јавног мишљења. Које може да буде свакако. Али, он зломислећима и није пошао усусрет. Његова реч исповеда реч Божју и тиме она не гледа на одређене људе и у одређено време, већ гледа кроз сва времена, путује ка онима који ће јој поверовати, којима ће бити од помоћи на трудном путу ка Богу. Као што допире до нас, сасвим одређене и познате, који смо у прилици да слушамо његове беседе у Лазарици. Са честим осећањем да се обраћа сваком лично, да објављује наша страховања и надања, разоткрива наше личне грехе, решава загонетке нашег живота. Не треба ни наглашавати да му замисао није да се народ диви његовом умећу пропедања због „слаткоречитости, знања или начитаности“, већ да наведе на унутарњу смотру - сопствених грехова и начина њиховог исправљања, покајања, преумљења. Стога он, без имало устезања, недвосмислено и обележава свако лицемерство, помодарство, фарисејство, све што човека одваја од Бога. Као што је то говорио монах Пајсије Светогорац, наш савременик: „... молим се Богу да ме просветли и да другима кажем оно, што им је од користи. Свети Дух обавештава о одређеним стварима које у одређено време треба рећи одређеним људима, и те речи се онда односе само на њих. Други пут ме Он обавештава о некој

ствари која је потребна у датом тренутку, али се, исто тако, односи на свакога и на свако време“ (књига *Чувајте душу*).

Како се казивања оца Љубивоја тичу свакодневних питања из наших живота, то је и универзалност реченог обојена добом и духом времена у коме живимо. На тај начин, суочени са тескобом савременог доба, бивамо стално враћани оном древном, вери апостола и праотаца, Господу самом, једином што је потребно. Ту говорена реч (и написана) поставља себе између Бога и човека, док као проповед одводи у онострано, ка вечном, ка Самом Богу свемогућем, Ономе Који једини јесте. „И тако, вера бива од проповеди, а проповед од речи Божје“ (Рим. 10,17). Снага речи оца Љубивоја долази из *Јеванђеља*, са указивањем на савремене услове живота и верујућих и неверујућих и атеиста...Пљусне ту и понеки шамар, али – огреховљеној природи, непотпуној вери или, страсном ходу за земаљским. Дакле, са задатком – свакога према потребама – опоменути, подсетити, поучити, исправити, не повлађивати ничијим манама. По обрасцима који трају већ вековима. На трудном и лакој путу ка Христу Спаситељу, вазда указујући на спасење, а: „Ко има уши да чује, нека чује. Ко има очи да види, нека види“ (Мат. 11,15). Не агитује, не придобија јефтино присталице, напротив, стално указује на тежину крста који носимо на плећима, као и пута којим мора да се иде, а Цркву означава као ризницу спасења, која сву себе саображава љубави Христовој.

Шта заговарају и доносе проповеди оца Љубивоја?

Оно чиме се проповед и назива у *Светом писму*, заговарају – говор помирења (2. Кор. 5,20). Јер, у помирењу са Богом се налази кључ помирења са самим собом и свиме што нас окружује. Како? Именовањем и познањем сагрешења и начина исправљања, довођењем себе у стање пријемчивости за вољу Божју, за њено препознавање, а уз помоћ стражења над собом, поста, молитве, исповедања и причешћивања. Тако реч проповеди оправдава себе као наставак божанске мисије међу људима. Она не препоручује себе саму, него Христа Исуса, Господа, а себе држи као слугу Његовог. То је обавезујуће за онога који проповеда. Обавезује га постављени циљ - да они који слушају реч Божју по њој и поступају, да постану чеда Божја.

Према томе успешна проповед (и написана) мора да оствари више задатака. Да светлошћу Божанског Откривења просветли ум слушаоца (читаоца), а својом љубављу према Богу покрене осећања и загреје срца (*Горе имајмо срца*) оних који га слушају (читају); да га упуту како да се приближи Христу, Сунцу правде које нас је обасјало са висине; да осветли оне који седе у тами и сенци смрти; да управи ноге на прави пут – ка Њему.

Тако се проповеди оца Љубивоја постављају у ред саветника за живот по православном моделу, као извор из кога се свакога дана треба напајати. Јер цео живот рода људског, и сваког појединца у овоземаљском свету, испуњен је посведневним ходом на путу, како узлазном, тако и силазном. Без помоћника тешко је човеку да то успешно преброди. У ред помоћника ставља себе и нова књига протe Радовића. Дакле, *Горе имајмо срца!* У данашњој кризи породице и друштва уопште тако су дати модели повратка у Очево крило, показан пут којим се стичу истинске вредности – хришћанске, православне, светосавске и светолазаревске.

Све то препоручује књигу нашег протe Љубивоја пажњи читалаца, и верујућих, и који у цркву тек сврате, јер се ваља, а и оних који сматрају себе неверујућима. Можда ће нешто затреперити у њиховим срцима од прочитане речи, можда ће им се очи и уши отворити. А задатак књиге једног свештеника и јесте такав, она је продужетак службе коју обавља, а пред њом и за њом иде „добар глас“

– мисионарски.

Љубица Петковић

Протојереј-ставрофор ЉУБИВОЈЕ РАДОВИЋ

Отац Љубивоје Радовић рођен је 21. јула 1951. године у селу Лопаш, општина Трстеник, од оца Милутина и мајке Љубинке. Основну школу је завршио у родном селу а потом уписује Богословију у Призрену и завршава је 1970. године. За ђакона рукоположен на Турђевдан 1972. године у манастиру Враћевшница, а у чин јереја следећег дана, у манастиру Жича, и постављен за пароха цркве Покрова Пресвете Богородице у селу Луке. Године 1978. премештен је за пароха цркве Свети цар Константин и царица Јелена у Ивањици, а од 1982. године служи у цркви Рождества Господа Исуса Христа у Пироту. За пароха Лазарице постављен је 1990. године, где је, од 1996. до 2007. године био на дужности старешине храма. У чин протојереја рукоположен је 1998. године, а правом ношења напрсног крста одликован 2000. године.

Учесник бројних пастирских активности у граду Крушевцу: међу покретачима и уредницима месечника *Православна вера и живот* од почетка, приређивач и писац радова, одговорни уредник од 2001. до 2007. године; сарадник листа *Тежак*, и недељника *Град* и *Победа*. Био је први катихета у ОШ „Вук Караџић“ у Крушевцу. Један од уредника и учесника емисије "Православна вера и живот" на ТВ Плус у Крушевцу, учесник бројних радио емисија на више радио станица у Крушевцу, као и ТВ емисија на РТК и на РТС. Године 2006. објавио прву књигу беседа *Глас вапијућег*.